

TØNDER
KOMMUNE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	3
2	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	4
3	VILKÅR	5
3.1.	GRUNDFORHOLD	5
3.1.1.	Generelle forhold	5
3.2.	HUSDYRBRUGETS ANLÆG	6
3.2.1.	Stalde og anlæg	6
3.2.2.	Vandforbrug	6
3.2.3.	Management og egenkontrol	6
3.3.	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
3.3.1.	Gødningsopbevaring og -håndtering	7
3.3.2.	Spildevand	7
3.3.3.	Driftsforstyrrelser og uheld	7
3.3.4.	Støj	7
3.3.5.	Skadedyr	8
3.3.6.	Olie og brændstof	8
3.3.7.	Ensilage	8
3.3.8.	Husdyrbrugets ophør	8
3.3.9.	Ammoniak	9
3.3.10.	Lugt	9
3.4.	HUSDYRBRUGETS AREALER	9
3.4.1.	Ejede og forpagtede arealer	9
3.4.2.	Aftalearealer	9
3.4.3.	Afgræsningsarealer	9
4	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	10
4.1.	HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
4.1.1.	Stald og anlæg	10
4.1.2.	Landskabelige hensyn	12
4.1.3.	Energiforbrug	12
4.1.4.	Vandforbrug	12
4.1.5.	Affald	13
4.1.6.	Management og egenkontrol	13
4.2.	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	13
4.2.1.	Gødningsopbevaring og -håndtering	13
4.2.2.	Spildevand	14
4.2.3.	Transport	15
4.2.4.	Driftsforstyrrelser og uheld	15
4.2.5.	Støj	16
4.2.6.	Skadedyr	16
4.2.7.	Kemikalier og pesticider	17
4.2.8.	Olie og brændstof	17
4.2.9.	Ensilage	17
4.2.10.	Foder	17
4.2.11.	Lys	18
4.2.12.	Husdyrbrugets ophør	19
4.2.13.	Ammoniak	19
4.2.14.	Lugt	20
4.2.15.	Støv	21

4.3.	HUSDYRBRUGETS AREALER	21
4.3.1.	Ejede og forpagtede arealer	21
4.3.2.	Aftalearealer	21
4.3.3.	Afgræsningsarealer	22
4.4.	BESKYTTEDE NATURTYPER OG ARTER.....	23
4.4.1.	Bilag I-arter	23
4.4.2.	Bilag IV-arter	29
4.5.	NITRAT OG FOSFOR	32
4.5.1.	Nitrat og fosfor til vandløb og søer	32
4.5.2.	Nitrat til Vadehavet	33
4.5.3.	Nitrat til Vadehavet fra aftalearealer	36
4.5.4.	Nitrat til grundvand	37
4.5.5.	Fosfor til Vadehavet	38
4.6.	ALTERNATIVE MULIGHEDER	39
5	HØRINGER.....	40
6	KLAGE VEJLEDNING.....	41
7	BILAG	42
8	REFERENCER	43

1 INDLEDNING

Allan Jørgensen har i september 2015 søgt om en miljøgodkendelse af husdyrbruget på Åbenråvej 53, 6780 Skærbæk.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 80814, version 3 med tilhørende bilag samt supplerende oplysninger modtaget ved behandling af sagen.

Husdyrbruget ejes og drives af Allan Jørgensen, som også er kontaktpersonen.

Godkendelsen omfatter udvidelse af dyreholdet i eksisterende bygninger samt etablering af en møddingsplads på ca. 200 m².

Kontaktoplysninger:

Navn: Allan Jørgensen

Adresse: Åbenråvej 53, 6780 Skærbæk

Tlf.: 51 74 09 41

E-mail: gassefarm@bbsyd.dk

Bedriftsoplysninger:

Navn: Allan Jørgensen

CVR: 20948337

CHR: 50777

Konsulent

Miljø & Natur Landbrugsrådgivning, Jakob Altenborg

Frellingvej 27

8560 Kolind

Tlf.nr.: Mobil: 26259791

jakob@miljoeognatur.dk

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler godkendelse til:

Husdyrproduktion:

Udvidelse fra 137 malkekøer (tung race, 10.000 EKM), 98 kvier (6-28 mdr.) og 32 småkalve (0-6 mdr.) til 155 malkekøer (tung race, 10.000 EKM), 116 kvier (6-24 mdr.), 39 småkalve (0-6 mdr.) og 78 producerede tyrekalve (40-60 kg) samt 3 heste (300 – 500 kg), svarende til en udvidelse fra 239 dyreenheder (DE) til 278 DE.

Projekterede anlæg:

En møddingsplads på ca. 200 m²

Udbringningsarealer:

107,1 ha ejede og forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning fra 241,2 DE kvæg.

Afsætning af husdyrgødning:

Afsætning af 24 DE kvæggylle til udbringning på i alt 207 ha aftalearealer. Aftalearealerne er godkendt efter § 16 i husdyrloven.

Græsningsarealer

22,1 ha græsningsarealer på Rømø.

Godkendelsen er meddelt efter § 12 i husdyrloven¹.

Vi vurderer i kapitel 4, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved at anvende den bedst tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning med tilhørende miljøreddegørelse og efterlever vilkårene i kapitel 3.

Vi har vurderet at projektet ikke kan påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægger plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen².

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være overholdt når godkendelsen tages i brug.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Miljømedarbejder

Tønder, den 15. juni 2016

3 VILKÅR

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt. Godkendelsen er udnyttet når bygge- og anlægsarbejder eller når udvidelsen eller ændringen af dyreholdet er påbegyndt. Dog med den forudsætning at den udnyttelse som er påbegyndt, færdiggøres i et rimeligt tempo, hvilket normalt vil sige at den skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.

3.1.1.2. Husdyrbruget godkendes til et maximalt dyrehold på 155 malkekøer (årsdyr, tung race) (10.000 EKM), 39 småkalve (årsdyr, tung race, 0-6 mdr.), 116 kvier og stude (årsdyr, tung race, 6-24 mdr.) og 78 producerede tyrekalve (40-60 kg) samt 3 heste (300-500 kg) i alt svarende til 278 DE.

3.1.1.3. Dyrene skal opstaldes om anført i skemaet:

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Kvier (16-24 mdr.)	52
	Sengestald med spalter og skraber	Malkekøer (10.000 EKM)	150
	Dybstrøelse	Malkekøer (10.000 EKM)	5
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-6 mdr.)	39
	Dybstrøelse	Kvier (6-12 mdr.)	39
	Dybstrøelse	Tyrekalve (40-60 kg)	78
Ungdyrsstald	Sengestald med spalter	Kvier (12-16 mdr.)	25
Heste	Strøelse	Heste (300-500 kg)	3

- 3.1.1.4. Et eksemplar af godkendelsen skal være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet være gjort bekendt med godkendelsens indhold.
- 3.1.1.5. 52 opdræt fra 16-24 mdr. skal være udegående i mindst 5 måneder om året udenfor udbringningsarealerne.
- 3.1.1.6. På græsningsarealerne må der maksimalt gå 2 kreaturer pr. ha i perioden 15. april til 15. juni. Herefter må dyretrykket øges. Græsningsarealerne fremgår af bilag 4.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stalde og anlæg

- 3.2.1.1. Møddingspladsen skal placeres som angivet på situationsplanen - bilag 1.
- 3.2.1.2. Møddingspladsen skal opføres efter landbrugets byggeblade nr. 103.06-05 og/eller nr. 103.06-06.

3.2.2. Vandforbrug

- 3.2.2.1. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

3.2.3. Management og egenkontrol

- 3.2.3.1. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
- 3.2.3.2. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
  - Dyreholdets størrelse (årsproduktion).
  - Forbrug af el, vand og brændstof.
  - Service på mælkekøleanlæg
  - Placering af markstakke. (dybstrøelse/ensilage)
  - Robotskraber
  - Antal samt periode for dyr på græsning på Rømmø
- 3.2.3.3. Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.
- 3.2.3.4. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer at alle skrabere er i drift og vedligeholdes skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Enhver form for driftsstopskal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Gødningsoopbevaring og -håndtering

3.3.1.1. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

3.3.1.2. Markstakke med dybstrøelse (kompost) skal placeres min. 100 m fra nabobeboelse på adresse.

3.3.1.3. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn. Hvis der forekommer spild skal det straks opsamles.

3.3.2. Spildevand

3.3.2.1. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder.

3.3.3. Driftsforstyrrelser og uheld

3.3.3.1. Der skal ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, straks ske alarmering til alarmcentralen på telefon 112, og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt.

3.3.3.2. Beredskabsplanen (se bilag 3) skal som minimum indeholde:
Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

3.3.3.3. Beredskabsplanen skal revideres efter behov dog mindst én gang årligt.

3.3.3.4. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 15 m fra gyllebeholdere eller ensilagepladser, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle/ensilagesaft til drænsystemet.

3.3.4. Støj

3.3.4.1. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

3.3.4.2. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).
 Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

3.3.5. Skadedyr

3.3.5.1. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

3.3.5.2. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

3.3.6. Olie og brændstof

3.3.6.1. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.

3.3.7. Ensilage

3.3.7.1. Markstakke med ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelse.

3.3.7.2. Markstakke med ensilage må ikke placeres samme sted hvert år. Der skal gå mindst 5 år før ensilagen må placeres samme sted.

3.3.8. Husdyrbrugets ophør

3.3.8.1. Ved husdyrbrugets ophør ryddes ejendommen for husdyrgødning, affald, døde dyr, spildevand, foder mv.

3.3.8.2. Ejendommens bygninger skal rengøres.

3.3.9. Ammoniak

3.3.9.1. I kostalden skal der anvendes robotskraber.

3.3.9.2. Robotskraberen skal indstilles til at skrabe alle gangarealerne i kostalden mindst hver fjerde time.

3.3.10. Lugt

3.3.10.1. Kasseret ensilage skal opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.

3.4. HUSDYRBRUGETS AREALER

3.4.1. Ejede og forpagtede arealer

3.4.1.1. Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer, der er vist på bilag 2.

3.4.2. Aftalearealer

3.4.2.1. På aftalearealerne tilhørende Lars Gad må der årligt afsættes husdyrgødning, svarende til 24 DE kvæggylle. Aftalearealerne fremgår af bilag 2.

3.4.3. Afgræsningsarealer

3.4.3.1. 22,1 ha på Rømø må kun tilføres husdyrgødning via afgræsning. Græsningsarealerne fremgår af bilag 4.

3.4.3.2. På græsningsarealerne må der højst gå 2 kreaturer pr. ha i perioden 15. april til 15. juni.

4 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.1.1. Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående skema samt situationsplanen, (bilag 1).

Før

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Kvier (6-27 mdr.)	44
	Sengestald med spalter og skraber	Malkekøer (10.000 EKM)	134
	Dybstrøelse	Malkekøer (10.000 EKM)	3
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-6 mdr.)	32
	Dybstrøelse	Kvier (6-12 mdr.)	32
Ungdyrsstald	Sengestald med spalter	Kvier (12-16 mdr.)	22

Efter

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal
Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Kvier (16-24 mdr.)	52
	Sengestald med spalter og skraber	Malkekøer (10.000 EKM)	150
	Dybstrøelse	Malkekøer (10.000 EKM)	5
Kalvestald	Dybstrøelse	Småkalve (0-6 mdr.)	39
	Dybstrøelse	Kvier (6-12 mdr.)	39
	Dybstrøelse	Tyrekalve (40-60 kg)	78
Ungdyrsstald	Sengestald med spalter	Kvier (12-16)	25
Heste	Strøelse	Heste (300-500 kg)	3

Den nye møddingsplads på 200 m² etableres i tilknytning til eksisterende bygninger med en maximal højde på ca. 3 meter. Placering af møddingspladsen fremgår af situationsplanen bilag 1.

Afstand fra staldanlæg til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	ca. 0,6 km (NØ)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	ca. 0,6 km (NØ)
Nærmeste nabobeboelse er Skærbækvej 34	ca. 115 m (VSV)

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Generelle afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Der er ingen vandforsyningsanlæg inden for 50 m.
 Der ligger ingen vandløb eller søer inden for 15 m.
 Der er ingen offentlig/privat fællesvej inden for 15 m.
 Der ligger ingen levnedsmiddelvirksomhed inden for 25 m.
 Der ligger ingen beboelse på samme ejendom inden for 15 m.
 Der er ingen naboskel indenfor 30 m.

Afstandskravene i husdyrlovens § 8 er overholdt.

BAT-niveau

Beregning af BAT-niveau

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 2016 kg N/år ud fra "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)". Beregningen fremgår af ansøgningskemaet.

BAT-redegørelse

Ansøgeren har benyttet følgende tiltag for at opnå BAT-niveau:

- Anvendelse af robotskraber på spaltegulvet i kostalden, medfører en reduktion af ammoniakemissionen fra kostalden på ca. 25 %

Det fremgår af ansøgningen at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 2039 kg N/år.

BAT-vurdering

Idet ammoniakemissionsniveauet for det ansøgte projekt kun er marginalt højere (23 kg N/år) end det fastlagte BAT-niveau, vurderer vi at projektet lever op til bedste tilgængelige teknik.

For at sikre at BAT-niveauet overholdes er der stillet vilkår om skrabning af spalterne i kostalden.

4.1.2. Landskabelige hensyn

Da møddingspladsen etableres i tilknytning til og mellem eksisterende bygninger vurderes byggeriet ikke at have indflydelse på de landskabelige værdier.

4.1.3. Energiforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Da Åbenråvej 53 er et kvægbrug vil der ikke være nogen ventilatorer til styring af temperatur og klima. Der anvendes alene naturlig ventilation i staldene, hvilket er energibesparende. Ansøger har oplyst følgende om energiforbrug:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 5-20. Der er vågebelysning om natten. Lyset styres af med tænd/sluk ur med LUX føler
- Der udføres eftersyn af malkeanlæg, der sikrer, at anlægget kører energimæssigt forsvarligt
- Logistikken mellem foderopbevaring, blandeanlæg og stalde er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget

Der er stillet vilkår om at energi- og brændstofforbruget skal registreres. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til energibesparende foranstaltninger.

4.1.4. Vandforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikkebrug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager.

Ansøger har oplyst følgende om vandforbrug:

- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Drikkevandsspild er reduceret ved anvendelse af drikkekar.
- Stophaner på vandslanger.

Hovedparten af vandforbruget på ejendommen udgøres af drikkevand til dyrene.

Der er stillet vilkår om registrering af vandforbruget samt vedligehold af drikkevandsinstallationer.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til vandbesparende foranstaltninger.

4.1.5. Affald

Det fremgår af ansøgningen at husdyrbruget håndterer og bortskaffer affaldet i overensstemmelse med kommunens regulativer.

Husdyrbruget håndterer og bortskaffer affaldet i overensstemmelse med kommunens regulativer. Tønder Kommune vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille vilkår til opbevaring af affald.

4.1.6. Management og egenkontrol

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand, energiforbrug og foder, affaldsdannelse, anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning samt udarbejdelse af gødningsplaner.

Det er oplyst i ansøgningen at:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov og opfylder lovkravene herfor.
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Arlagårdens egenkontrol anvendes

Der er stillet vilkår om registrering af forbrug og om drift og service. Tønder Kommune vurderer at der anvendes BAT med hensyn til management.

4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT

- at tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- at udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,

- at undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- at sprede gødning så at lugtgener mindskes,
- at opbevare gyllen i stabile beholdere eller gyllelagune med låg/plastikdække eller flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

Det er oplyst i ansøgningen at al pumpning og omlastning af gylle vil foregå med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker automatisk tømning af pumperøret. Omlastning foregår altid under opsyn. Der er derfor ikke risiko for større forureningsuheld som følge af utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.v. Gylletankene indgår desuden og vil fortsat indgå i den lovpligtige 10 års beholderkontrol.

Der er på husdyrbruget stor opmærksomhed på at tage hensyn til naboer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Der vil i videst muligt omfang kun blive udbragt husdyrgødning indenfor normal arbejdstid, dog kan det i visse perioder være nødvendigt at udbringe gødning på andre tidspunkter. Disse perioder forsøges minimeret, men særligt vejret kan være med til at sammenpresse udbringningen.

Der bliver hvert år udarbejdet en mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab af en planteavlskonsulent/driftsleder, hvorved det sikres, at mængden af gødning bliver tilpasset afgrødernes forventede behov samt opfylder lovkravene for maksimal tildeling af næringsstoffer. I planen bliver der taget hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, og kvælstofudnyttelsen.

I ansøgningen er der redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet. På Åbenråvej 53 er der en gyllebeholder på 1980 m³ og en beholder på 840 m³ samt kanaler med plads til ca. 1000 m³, svarende til en opbevaringskapacitet på mere end 9 måneder.

Vi vurderer, at der er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så at gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

Vi vurderer at de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til BAT.

4.2.2. Spildevand

Spildevand fra produktionen udgøres af drikkevandsspild, tagvand samt vand fra vask af stalde og maskiner. Mængden af spildevand forventes kun at ændre sig marginalt som det ses i tabellen.

Spildevandstyper	Nudrift (m ³ /år)	Ansøgt drift (m ³ /år)	Afledes til
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	ca. 550 m ³	ca. 600 m ³	Gyllebeholder
Restvand og ensilagesaft	ca. 1000 m ³	ca. 1000 m ³	Ajlebeholder

Alt regnvand og evt. saftafløb fra ensilagepladsen opsamles og udbringes på de omkringliggende arealer. Opsamlingen sker i tidligere ajlebeholder på 50 m³, hvor det med slamsuger udbringes på græsarealer. Der er planer om etablering af udsprinklingsanlæg.

Tagvandet samles og afledes til nedsivning gennem dræn.

Vi vurderer, at spildevandsforholdene er forsvarlige.

4.2.3. Transport

Størstedelen af transporterne er af mælk, ensilage og gylle. Antallet af transporter forventes kun at stige marginalt i fremtidig drift.

Transporter	Før antal/år	Efter antal/år
Gyllekørsel/dybstrøelse	210	238
Malketransporter	183	183
Grovfoder/ensilering	220	224
Øvrige	102	103
I alt	715	748

Transport og udbringningen af gylle vil ske med traktor. De fleste af udbringningsarealerne ligger samlet omkring ejendommen og meget få af transporterne vil gå igennem samlede bebyggelser.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet.

4.2.4. Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne er uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Endvidere kan der ske uheld ved pumpning af gylle fra staldanlæg til fortank.

Der er indført procedurer og foretaget diverse foranstaltninger for at begrænse uheld og omfanget af eventuelle uheld.

Det fremgår af ansøgningen at:

Al pumpning og omlastning af gylle vil foregå med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker automatisk tømning af pumperøret. Omlastning foregår altid under opsyn. Der er derfor ikke risiko for større forureningsuheld som følge af utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.v. Gylletankene indgår desuden og vil fortsat indgå i den lovpligtige 10 års beholderkontrol.

Bedriftens dieseltank (1200 l) er placeret på fast bund i stald. Tanken er hævet over jorden på ben og er forsynet med overfyldningsalarm. Der er ingen afløb i gulvet. På baggrund af ovenstående udgør tanken ikke risiko for større forureningsuheld.

Ejer bor ved anlægget og dagligt har anlægget under opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Beredskabsplanen omfatter brand, overløb gylle, kemikalie/oliespild.

Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen. Beredskabsplanen har en fast plads i servicerummet.

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til håndtering af brændstof og vilkår om sikring af afløb.

Der er udarbejdet en beredskabsplan så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld.

Vi vurderer at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

4.2.5. Støj

I ansøgningen er oplyst følgende om støj:

- Malkning foregår i malkestald fra 05.30-08.00 og 16.30-19.00.
- Malkekompresor er placeret inden døre, for at mindske støjgener.
- Ko- og kviestald er naturligt ventileret, og der forekommer således ingen vedvarende støjgener fra ventilationsanlæg.
- For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel ved fodertilberedning, udfodring m.v. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.
- Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Tønder Kommune har ikke registreret klager over støj fra husdyrbruget.

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles vilkår om det maximale bidrag til den samlede belastning.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderes det, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

4.2.6. Skadedyr

I ansøgningen er oplyst følgende om skadedyr:

- Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer.
- Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer.
- De forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. følges (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).
- Der er fast aftale med Nomus

Der er stillet vilkår om hygiejneniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget sørger for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

4.2.7. Kemikalier og pesticider

Det er oplyst i ansøgningen at alle rengøringskemikalier opbevares i malkerummet.

Der opbevares ingen pesticider da alt sprøjtning foretages af maskinstation Vask og rengøring af sprøjte og sprøjteudstyr foregår efter lovgivningen i marken.

Ud fra beskrivelsen vurderes, at der ikke er behov for vilkår.

4.2.8. Olie og brændstof

I ansøgningen er oplyst følgende om olie og brændstof:

Bedriftens dieseltank (1200 l) er i dag placeret på fast bund i maskinhuset. Tanken er hævet over jorden på ben og er forsynet med overfyldningsalarm. Der er ingen afløb i gulvet. På baggrund af ovenstående udgør tanken ikke risiko for større forureningsuheld.

Al håndtering og skift af olie mm. foretages af servicefirma, der medtager alt brugt olie og oliefiltre fra ejendommen.

Diesel samt smøreolie bliver opbevaret i overensstemmelse med Olietanksbekendtgørelsen³. Vi vurderer, at dette er tilstrækkeligt for at undgå olieforurening, og der stilles derfor ikke vilkår til olie- eller brændstofopbevaring.

For at undgå uheld i forbindelse med tankning stilles der vilkår om at påfyldningspistoler der kan fastlåses så der hele tiden pumpes skal være forsynet med automatisk lukkemekaniske.

4.2.9. Ensilage

I ansøgningen er oplyst følgende om ensilage:

Ensilagen opbevares hovedsageligt i køresiloer, hvor der samlet er ca. 1450 m². Den resterende ensilage opbevares i markstak.

Tilskudsfoder og mineraler opbevares i foderlade i køresiloer og bigbøgs. Halm opbevares ligeledes i foderlade.

For at beskytte naboer mod gener i forbindelse med håndtering af ensilage i marken, er der stillet vilkår om at ensilagestakke skal placeres mindst 100 m fra beboelsesejendomme.

4.2.10. Foder

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT mht. foder: Anvendelse af foderplaner tilpasset dyrenes behov, foderanalyser samt mineralblandinger med lavt fosforindhold.

I ansøgningen er blandt andet oplyst følgende om fodring:

Ensilagen opbevares hovedsageligt i køresiloer, hvor der samlet er ca. 1450 m². Den resterende ensilage opbevares i markstak.

Tilskudsfoder og mineraler opbevares i foderlade i køresiloer og bigbags. Halm opbevares ligeledes i foderlade.

Miljøstyrelsen har i "vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" skrevet følgende vedr. fosfor:

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforoverskud, som overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Energirige kornarter med lavt fiberindhold som hvede, majs mv. har et lavt fosforindhold pr. foderenhed, mens indholdet er højere i grovfodermidler og højst i proteinfodermidler som sojaskrå og især rapsskrå/kage samt solsikkekrå.

Hvedekliid og andre kornbiprodukter, som stammer fra kornskaldele, har også et højt fosforindhold.

Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfor-tildelingen i praksis.

Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn hertil.

På baggrund af ovenstående vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

4.2.11. Lys

I ansøgningen er oplyst følgende om lys:

- Der opsættes ikke projektører eller lignende kraftig udendørs belysning på ejendommen.
- I stalde med åbne sider vil indendørs staldbelysning kunne ses udefra.
- Belysningen vil blive sænket i de sene aften- og nattetimer.

I forhold til nærmeste nabobeboelser ligger staldanlæg placeret i læ af de eksisterende bygninger, hvorfor det vurderes, at naboerne ikke vil blive generet af lys.

På baggrund af at der ikke etableres nybyggeri med belysning og eksisterende bygninger skærmer for lys mod nærmeste naboer vurderes udvidelsen ikke at medføre væsentlige lysgener.

4.2.12. Husdyrbrugets ophør

I ansøgningen er oplyst følgende om ophør:

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet.
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen.
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren.
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug.
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter.
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Ansøgers beskrivelse vurderes at dække de krav der jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen skal stilles til oprydning ved ophør. De beskrevne foranstaltninger fastholdes med vilkår.

4.2.13. Ammoniak

Det generelle ammoniakreduktionskrav på anlægget.

I ansøgt drift udgør ammoniakemissionen fra stalde og gødningslagre i alt ca. 2039 kg N/år.

Kravet til begrænsning af ammoniakfordampningen opfyldes ved:

- Automatisk skrabning af alle spaltegulve, medfører en reduktion af ammoniakemissionen fra hver stald med spalter på ca. 25 %.

Til fastholdelse af ammoniakreducerende teknikker er anvendt standardvilkår fra teknologiblade, der er udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Beskyttelsesniveau for ammoniak på områder omfattet af husdyrlovens § 7.

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder, ligger ca. 5 km øst for anlægget. Det drejer sig om et område i Lovrup Skov. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberægning på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget udgør 0,0 kg N/år. Dermed er den nedre grænse på maksimalt 0,2 kg N/år overholdt.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, ligger ca. 2,8 km nordøst for husdyrbruget. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberægning til dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget udgør 0,0 kg N/år. Dermed er den grænsen på 1,0 kg N/år overholdt.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger mere end 1 km fra anlægget. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens⁴ § 3 og ammoniakfølsomme skove.

Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget falder i ansøgt drift. Derfor vil udvidelsen ikke give anledning til en forøget ammoniakdeposition af kategori 3 natur.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Lovrup Skov ca. 5 km øst for husdyrbruget på Åbenråvej 53 er udpeget som EF-habitatområde og er dermed Natura 2000-område.

Beregninger viser, at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget til nærmeste ammoniakfølsomme område i Lovrup Skov udgør 0,0 kg N/år totalt.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte.

Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for Lovrup Skov som følge af ammoniak.

Vi forventer, at baggrundsbelastningen, som allerede har været faldende i en årrække, vil fortsætte med at falde de kommende år som følge af lovgivningsmæssige tiltag til begrænsning af ammoniakemission.

Tønder Kommune konkluderer, at det efter habitatbekendtgørelsen ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af NBL § 3

Indenfor en afstand af 1 km til anlægget på Åbenråvej 53, ligger der 7 vandhuller, der er beskyttet efter NBL § 3.

It-ansøgningssystemets beregninger viser, at der ikke er en merdeposition på nogen af naturområderne.

Vi vurderer derfor, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområderne, som følge af udvidelsen af husdyrbruget.

Ammoniakdeposition fra udbringning af husdyrgødning

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger omkring eller optil ammoniakfølsomme naturområder og driften af arealerne ændres ikke. På den baggrund vil udvidelsen ikke medføre en tilstandsændring af naturområder som følge af udbringning af husdyrgødning.

4.2.14. Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning⁵ og FMK-vejledningen⁶. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Tabel: Resultat af lugtberegning

Område	Beregningsmodel	Andre eksempler >75 DE	Samlet ukorrigeret	Korrigeret Geneafstand (ansøgt)	Korrigeret Geneafstand (nu)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt

Byzone	FMK	0	211 m	620 m	620 m	706 m	Genekriterie overholdt
Samlet bebyggelse	Ny	0	121 m	0 m	0 m	475 m	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig	FMK	0	7 m	7 m	0 m	77 m	Genekriterie overholdt

Det fremgår af tabellen at genekriteriet er overholdt for alle områder.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

I forhold til byzone og samlet bebyggelse er den vægtede gennemsnitsafstand væsentlig større end den beregnede geneafstand. Dermed vil der ikke være lugtgener af betydning til disse områder.

Tønder Kommune har ikke registreret klager over lugt fra husdyrbruget.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger, er Åbenråvej 55 der ligger ca. 77 m øst for hestestalden og ca. 160 meter sydøst fra lugtcentrum af kostalden. Alle staldanlæg til kreaturerne ligger i nordlige retninger i forhold til nærmeste nabo. Gyllebeholderne ligger ligeledes i nordlig retning i forhold til Åbenråvej 55. I det nordlige vindretninger generelt forekommer mindre hyppigt vil nærmeste nabo ikke blive berørt så ofte at lugtgener.

For at begrænse lugtgener stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares dybstrøelse i markstak inden for 100 m fra beboelser.

På baggrund af stald- og gødningsopbevaringsanlægs beliggenhed i forhold til nærmeste nabo og resultaterne af lugtberegningerne vurderer vi, at der ikke er brug for at stille flere vilkår der reducerer lugtemissionen fra husdyrbruget.

4.2.15. Støv

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transporter, håndtering af foder og halm.

vi vurderer, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER

4.3.1. Ejede og forpagtede arealer

Husdyrbrugets udbringningsarealer udgør i alt 107,1 ha, hvoraf 96,6 ha er ejet, og de øvrige 10,5 ha er forpagtet.

4.3.2. Aftalearealer

Gylleaftaler (aftalearealer) for 24 DE i alt:

Lars Gad, Vester Gasse 1, 6780 Skærbæk: 22,29 ha

Vester Gasse 1, 6780 Skærbæk har en arealgodkendelse efter § 16 i husdyrloven til udbringning af 289 DE kvæggylle på 207 ha.

4.3.3. Afgræsningsarealer

Husdyrbruget råder over 22,09 ha arealer på Rømø, som ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning, men til ekstensiv græsning med kvier.

Græsningsarealer:

Villy Jørgensen, Vestervej 21, 6792 Rømø: 29,88 ha

Ejner Jepsen, Juvrevej 58, 6792 Rømø: 9,15 ha

I alt: 39 ha

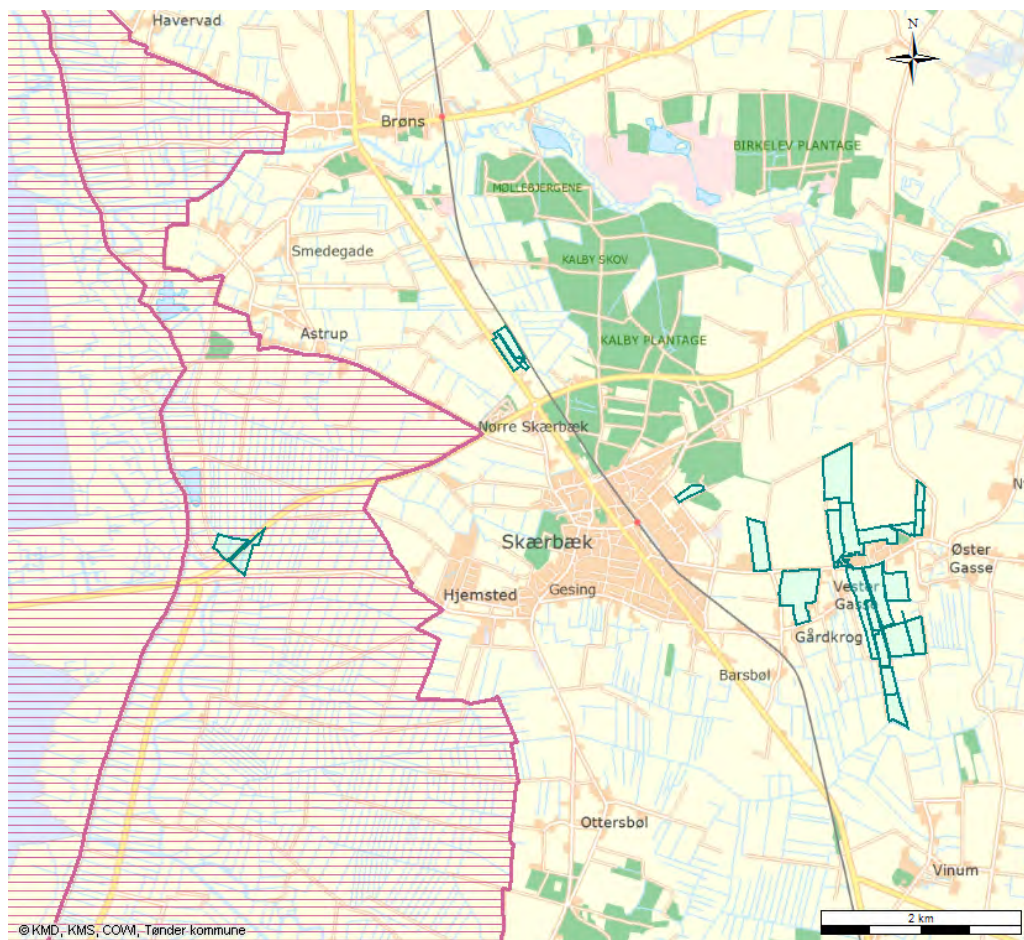
4.4. BESKYTTEDE NATURTYPER OG ARTER

4.4.1. Bilag I-arter

Ca. 9 ha af udbringningsarealerne, der drives af husdyrbruget på Åbenråvej 53, ligger i fuglebeskyttelsesområde. Det er EF-fuglebeskyttelsesområde F67, Ballum og Husum Enge og Kamper Strandenge. Ca. 22 ha afgrænsningsarealer er beliggende i EF-fuglebeskyttelses-område F65, Rømø. Fuglebeskyttelsesområderne er udpeget med henblik på at beskytte en række fuglearter, som er anført i EF-fuglebeskyttelses-direktivets bilag I.

F67 Ballum og Husum Enge og Kamper Strandenge

Marsken er en del af vadehavet og dannet af tidevand og stormfloder som begyndte i læ af den ydre ø-kæde for omkring 3.000 år siden. De strækker sig fra Holland, gennem Tyskland og op gennem Danmark. De første diger blev bygget i Holland for omkring 1.000 år siden, hvilket gjorde opdyrkning og systematisk afvanding af marsken mulig. På grund af det store indhold af næringsstoffer, som havet har aflejret sammen med ler og sand, er marskjorden meget frugtbar.

Ballum-Astrup dige, der beskytter Ballummarsken (Ballum, Husum og Kamper Enge), blev bygget i 1914. Herefter er området i stigende grad blevet opdyrket og i dag består området hovedsageligt af arealer i omdrift. Der findes også arealer i vedvarende græs, hvoraf enkelte er udpeget som § 3 beskyttede enge.

Ballum, Husum Enge og Kamper Strandenge huser hvert år en stor mængde rastende trækfugle, fordelt på en lang række arter. De er dermed en af de danske fuglelokaliteter, med størst international betydning. Udpegningsgrundlaget er den ynglende hedehøg, engsnarre, blåhals, brushane og mosehornugle, samt rastende bramgås, sangsvane, hjejle og Kortnæbbet gås.

Hedehøg er en meget sjælden ynglefugl i Danmark med en total bestand på ca. 40 par, hvoraf hovedparten yngler i Sydvestjylland. Ballum Enge er den vigtigste danske ynglelokalitet med 8 - 10 par (Basisanalysen 2006). Hedehøgen yngler før i moser og engområder, men findes nu næsten udelukkende i vinterafgrøder. Den er afhængig af store åbne enge og heder til fødesøgning. Bevaringsstatus vurderes som ugunstig, og arten er opført som truet på den danske rødliste. Den største trussel er drab af unger i forbindelse med høst med mejetærsker.

Engsnarre er en sjælden ynglefugl. Efter at være næsten helt forsvundet i 1970'erne, hovedsageligt pga. intensivering af landbrugsdriften, er den nu begyndt at stige i antal igen. Den foretrækker åbne kærmoser og områder med højt græs, som ikke høstes før sidst på sommeren. Bevaringstilstanden er vurderet til at være ugunstig. Den er så vidt vides ikke kendt som ynglefugl i Ballum Enge (Basisanalysen 2006).

Blåhals er indvandret til de sydvestjyske marskområder i 1990'erne og yngler nu spredt op til Varde å. Den yngler nær vand i pilebuske, men kan også yngle i vinterraps, når blot afgrøderne grænser op til vandløb eller lignende. Bevaringsstatus er positiv og tiltagende.

Brushane lever på brakvands- og ferskvandsenge med lav vegetation. Bestanden er aftaget betydeligt siden 1970'erne, og arten er opført på den danske rødliste som truet. En af årsagerne til tilbagegangen er formentlig udtørring og manglende afgræsning, eller for højt græsningstryk som medfører nedtrampning af rederne. Brushanen er i stor fare for at forsvinde i vadehavsområdet, og der er kun en meget lille ynglebestand tilbage, som næsten udelukkende holder til på Rømmø.

Mosehornugle er en meget sjælden ynglefugl, der ikke yngler i Danmark hvert år. Den yngler på strandenge og i ådale med lav vegetation samt i mose- og hedeområder. Den fouragerer på store åbne heder, moser eller strandenge. Reden placeres på jorden, ofte i en fordybning, og som regel i højt græs eller nær småbuske. Den danske bestand er aftaget gennem de senere år. Arten har ugunstig bevaringsstatus og er opført som truet på den danske rødliste. Tilbagegangen skyldes hovedsageligt tilgroning samt manglende eller for intensiv afgræsning af levestederne.

Bramgås raster i betydeligt antal forår og efterår i Vadehavet, hvor den især benytter græsområderne på forlandet ud for digerene til fouragering. Bestanden har været stigende de senere år, og bevaringsstatus er vurderet som gunstig.

Sangsvanen er trækfugl i Danmark med op mod 23.000 overvintrene individer hvert år. Den lever primært af vandplanter. I takt med at vandplanternes vækst er blevet hæmmet i rasteområderne som følge af næringsstofbelastning, er sangsvanerne begyndt at fouragere på dyrkede arealer som hvede-, raps-, kartoffel-, majs- og roemarkers og på græs- og engarealer. Sangsvanen har i de seneste årtier været i fremgang, og arten er vurderet til at have gunstig bevaringsstatus.

Hjejle er en almindelig trækgæst i Vadehavet og Tøndermarsken med op mod 100.000 rastende gæster både om foråret og efteråret. Danmark har dermed et stort internationalt ansvar for hjejlen. Hjejlen fouragerer på vaden, marker og våde enge. Den er vurderet til at have gunstig bevaringsstatus som trækfugl, men den er opført på den danske rødliste som kritisk truet. Hjejlen har tidligere været en almindelig ynglefugl i Danmark. Den yngler på tørre og åbne heder, men opdyrkning og tilgroning af hederne har ødelagt artens ynglesucces.

Kortnæbbet gås raster i betydelige antal forår og efterår i Tøndermarsken og Ballum Enge. Arten fouragerer på engene og i stigende grad på stubmarkerne og vintergrønne marker, i takt med at engene er blevet opdyrket og drænet. Bevaringsstatus er gunstig.

Vurdering for Ballum Enge

Tønder Kommune vurderer, at den ansøgte udbringning af kvæggylle på udbringningsarealerne i fuglebeskyttelsesområdet ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for området, da driften af arealerne ikke bliver ændret i forhold til nuværende drift.

Der opfordres til ekstra opmærksomhed på reder og fugleunger i marken fra især mosehornuglen, brushanen og blåhals på græsarealer, samt hedehegen, der yngler bl.a. i vinterafgrøder.

Hedehegen er en af Danmarks mest sjældne rovfugle. Den yngler med sikkerhed i området. Der kører et landsdækkende projekt, "Projekt Hedeheg", for at øge opmærksomheden og beskytte ynglepladserne i marken.

Tønder Kommune opfordrer derfor til, at du, hvis du opdager ynglende hedehege på arealerne, kontakter Tønder Kommunes miljøafdeling eller Dansk Ornitologisk Forening.

Der opfordres samtidig til en vildt- og fuglevenlig markdrift. En vildt – og fuglevenlig markdrift vil sige, at der i marken køres fra den ene ned til den anden, så dyrene jages ud af marken, fremfor at de bliver lukket inde.

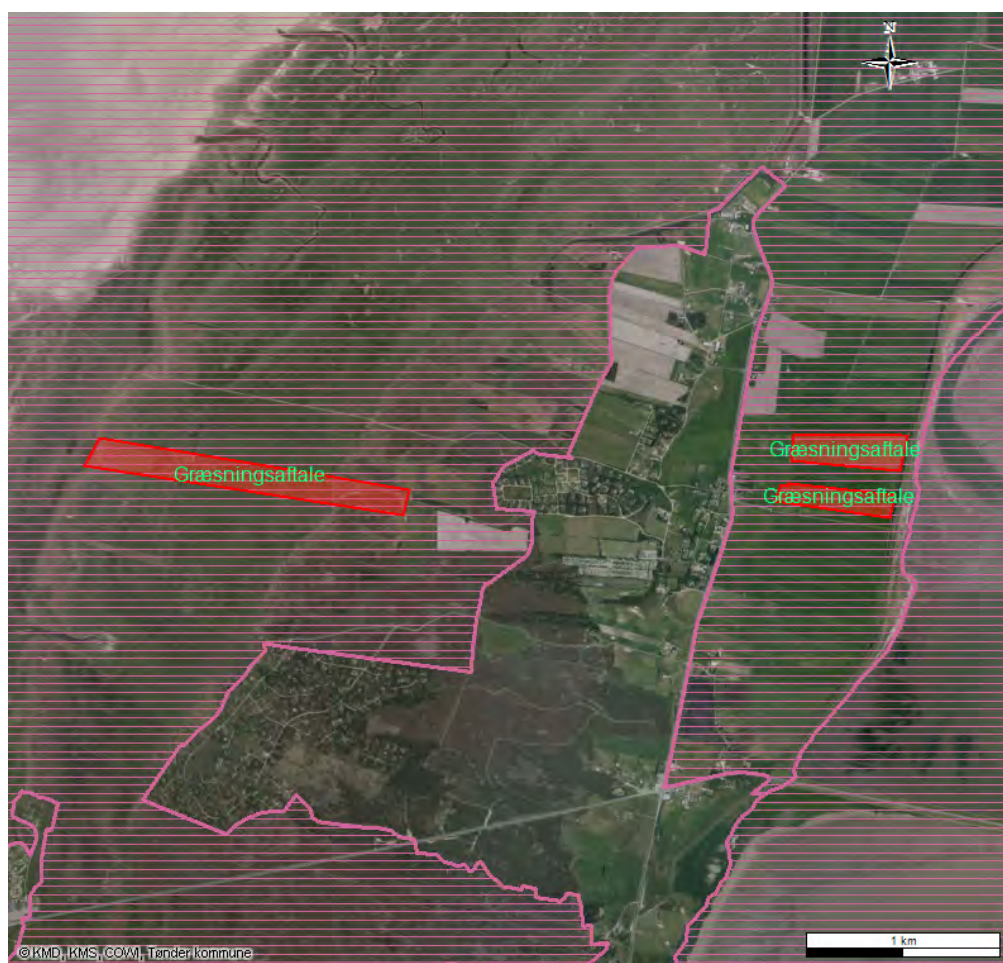
F65 Rømø

Rømø er Danmarks 10. største ø og over halvdelen af øen er udpeget som fuglebeskyttelsesområde. Øen består store strande, § 3 beskyttede strandenge, hede- og moseområder og større sommerhusområder. Øen huser mange fugle som er tilknyttet bare sandstrande, klitter og strandenge. Sammen med resten af Vadehavet og Tøndermarsken har Rømø en stor international betydning for fuglelivet og betragtes som ét af verdens 10 vigtigste vådområder.

Der er ca. 700 fastboende indbyggere på Rømø, men over 1.500 sommerhuse samt wellness-center mm. Øens rekreative udnyttelse og turisme er hovedårsagen til at fuglebestanden har været i tilbagegang i mange år. Selv om der nu ikke er adgang til visse områder på strandene fra 1. maj til 15. august pga. ynglende fugle, er forstyrrelser pga. menneskelige aktiviteter stadig hovedårsag.

Udpegningsgrundlaget for Rømø udgøres af følgende ynglefugle: Rørdrum, rørhøg, hedehøg, plettet rørvagtel, klyde, brushane, splitterne, havterne, fjordterne, sandterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave, mosehornugle, natravn, almindelig ryle (engryle) og hjejle samt mørkbuget knortegås som trækfugl.

Rørdrum er en sjælden ynglefugl herhjemme, men yngler med sikkerhed på både Rømø og i Tøndermarsken. Den yngler i rørskov og sumpområder hvor der er vanddække, for at forhindre rovdyr i at nå frem til reden. Den har været i tilbagegang i mange år, hovedsageligt pga. afvanding og opdyrkning af sumpområder.

Rørhøge yngler spredt i hele Tønder Kommune med Tøndermarsken som en af landet vigtigste lokaliteter. Rørhøgen har næsten været udryddet i Danmark men nu stabil med ca. 650 ynglende par på landsplan. Den yngler i rørskove ved søer og våde enge og fouragerer på enge og marker.

Den største grund til at rørhøgen næsten blev udryddet var afvanding, dræning og opdyrkning af vådområder og engarealer. På nuværende tidspunkt er rørhøgen vurderet til at have gunstig bevaringsstatus, men ønsker man at forbedre vilkårene for den, skal der reetableres vådområder som tidligere er blevet drænet og opdyrket.

Hedehøg er en meget sjælden ynglefugl i Danmark med en total bestand på ca. 40 par, hvor hovedparten yngler i Sydvestjylland. Ballum Enge er den vigtigste danske ynglelokalitet med 8-10 par (Basisanalysen 2006). Hedehøgen yngleder før i moser og engområder, men findes nu næsten udelukkende i vinterafgrøder. Den er afhængig af store åbne enge og heder til fødesøgning. Bevaringsstatus vurderes som ugunstig og den er opført på den danske rødliste som truet. Den største trussel er drab af unger i forbindelse med høst med mejetærsker.

Klyde er hyppig trækgæst og ynglefugl i og omkring Vadehavet. Den yngler i kolonier på småøer eller på strandenge. Klyden har gennem de senest årtier været i fremgang og har gunstig bevaringsstatus. Klyden er desuden opført på den danske gulliste 1997, som opmærksomhedskrævende art i forvaltningen af den danske natur.

Lavt græsningstryk i yngletiden samt høslæt uden for yngletiden vil forbedre klydens vilkår i Vadehavet.

Almindelig ryle er en hyppig trækgæst i Vadehavet, med op mod 400.000 rastende individer om efteråret. Som ynglefugl har den ugunstig bevaringsstatus og den er opført på den danske rødliste som truet. Almindelig ryle yngler på strandenge og ferske enge. Afgræsning eller høslæt på engene vil sikre, at vegetationen er i en højde, der gør området egnet som ynglested for den almindelige ryle. Det er vigtigt, at høslæt foretages fra midten af juli, ligesom græsningstrykket i perioden april-midt juni skal være så lavt, at rederne med æg ikke trampes itu.

Brushane lever på brakvands- og ferskvandsenge med lav vegetation. Den er aftaget betydeligt siden 1970'erne og er opført på den danske rødliste som truet. En af årsagerne til tilbagegangen er formentlig udtørring og manglende afgræsning, eller for højt græsningstryk som medfører nedtrampning af rederne. Brushanen er i stor fare for at forsvinde i vadehavsområdet og der er kun en meget lille ynglebestand tilbage, som næsten udelukkende holder til på Rømø.

Splitterne yngler spredt i Danmark næsten altid i kolonier sammen med hættemåger, på strandengene med lav vegetation, og gerne på ubeboede småøer. Splitternen har været i tilbagegang i de seneste år og har ugunstig bevaringsstatus. Splitternen har ikke ynglet i Vadehavet eller på Rømø de seneste år.

Havterne er en almindelig yngle- og rastefugl i vadehavsområdet, Tøndermarsken og på Rømø. Den har siden 1970'erne været i fremgang og den har gunstig bevaringsstatus. Den yngler på åbne strande med lav vegetation og er sårbar overfor forstyrrelser i yngleperioden.

Fjordterne er en almindelig yngle- og rastefugl i vadehavsområdet, Tøndermarsken og på Rømø og den har gunstig bevaringsstatus. Den yngler både ved saltvand og ferskvand, i lav vegetation der afgræsses ekstensivt og gerne i tilknytning til hættemåge- og havternekolonier.

Sandterne er en meget sjælden ynglefugl og trækgæst i vadehavsområdet og i Danmark generelt. Den er vurderet til ugunstig bevaringsstatus og er opført på den danske rødliste som kritisk truet. Den yngler på strandenge med lav vegetation, gerne hvor der er hættemåge- og fjordternekolonier. Den er sårbar overfor forstyrrelser og for højt græsningstryk, pga. nedtrampning af reder. Det er uvist om sandternen har ynglet på Rømø i de seneste år.

Dværgterne yngler i Vadehavet og på Rømø. Dværgternen har været i nedgang siden 1960'erne og de seneste år har man observeret ca. 2-300 ynglende par, hovedsageligt på Rømø. Disse par udgør ca. halvdelen af den danske bestand. Dværgternen yngler på sandede eller grusede strande og kræver megen ro i ynglesæsonen. Den øgede badeturisme på Rømø er hovedårsagen til tilbagegangen af dværgternen. Den har ugunstig bevaringsstatus.

Hvidbrystet præstekrave er både sjælden som ynglefugl og trækgæst, dens bevaringsstatus er usikker og den er opført som truet på den danske rødliste. Den yngler på uforstyrrede brede strande, i klitter og på tørre strand- og marskenge. Den er generelt sårbar overfor forstyrrelser i yngleperioden.

Mosehornugle er en meget sjælden ynglefugl, der ikke yngler i Danmark hvert år. Den yngler på strandenge og ådale med lav vegetation samt mose- og hedeområder. Den fouragerer på store åbne heder, moser eller strandenge. Reden placeres på jorden, ofte i en fordybning, og som regel i højt græs eller nær småbuske. Den danske bestand er aftaget gennem de senere år, den har ugunstig bevaringsstatus og er opført som truet på den danske rødliste. Tilbagegangen skyldes hovedsageligt tilgroning samt manglende eller for intensiv græsning af leveområderne.

Plettet rørvagtel er en sjælden ynglefugl i Danmark med få ynglende par i Tøndermarsken. Den yngler på ekstensivt afgræssede våde enge og sumpede vådområder og er følsom overfor forstyrrelser i rugeperioden. Den plettede rørvagtel er vurderet til at have ugunstig bevaringsstatus.

Hjejle er almindelig trækgæst i Vadehavet og Tøndermarsken med op mod 100.000 rastende gæster både om foråret og efteråret. Danmark har dermed et stort internationalt ansvar for hjejlen. Hjejlen fouragerer på vaden, marker og våde enge. Den er vurderet til at have gunstig bevaringsstatus som trækfugl, men den er opført på den danske rødliste som kritisk truet. Hjejlen har tidligere været en almindelig ynglefugl i Danmark. Den yngler på tørre og åbne heder, men opdyrkning og tilgroning af hederne har ødelagt ynglesucces'en.

Natravn var tidligere en almindelig ynglefugl på de danske heder, men i takt med at hederne blev opdyrket har der været en tilbagegang i bestanden og en del af den bestand vi har nu, har skiftet yngleområde til lysåbne områder i fyrreskove. Natravnen er primært nataktiv, hvor den jager insekter og raster om dagen i et træ eller på jorden. Bevaringsstatus for Natravnen er gunstig er det vurderes at projektet ikke vil påvirke arten negativt.

Mørkbuget knortegås er en almindelig rastende gæst i Vadehavet både om efteråret og om foråret. derimellem overvintrer den i Holland. Den lever af alger og ålegræs om efteråret og om foråret af græs og til tider vinterafgrøder pga. manglende strandengarealer. Det vurderes at der raster ca. 20.000 knortegæs i Vadehavet og på Rømø hvert år, som efterfølgende trækker til deres yngleområder på Svalbard. Mørkbuget knortegås har gunstig bevaringsstatus.

Samlet vurdering for Rømø

Tønder Kommune vurderer at turismen er hovedårsagen til forstyrrelsen af fuglelivet på Rømø. I forhold til regulering efter husdyrloven ønsker Tønder Kommune, at genoprette eller opretholde gunstig bevaringsstatus for de beskyttede fuglearter på Rømø, ved at der bliver stillet vilkår om, at vedvarende græsarealer, (inkl. enge, strandenge mm.) der afgræsses i perioden 15. april til 15. juni maksimalt må afgræsses med et dyretryk, der ikke på noget tidspunkt må overstige 2 ungkreaturer pr. ha. Efter 15. juni må dyretrykket øges.

Der opfordres samtidig til at være ekstra opmærksom på reder og fugleunger i marken, fra især mosehornuglen og hvidbrystet præstekrave på græs- og engarealer, samt hedehegen der tillige yngler i vinterafgrøder. Hedehegen er en af Danmarks mest sjældne rovfugle. Der kører et landsdækkende projekt, Projekt Hedeheg, for at øge opmærksomheden og beskytte ynglepladserne i marken.

Tønder Kommune opfordrer derfor til, at du, hvis du opdager ynglende hedehege på arealerne, kontakter Tønder Kommunes miljøafdeling eller Dansk Ornitologisk Forening.

Vi vurderer, at projektet med det stillede vilkår ikke medfører ændring i tilstanden af § 3 engene, og at projektet ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet.

4.4.2. Bilag IV-arter

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række dyre- og plantearter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

Af kommunens fortegnelse over bilag IV arters forekomst i Tønder Kommune fremgår det, at de ansøgte udbringningsarealer ligger inden for eller i nærheden af det naturlige udbredelsesområde for følgende bilag IV arter: Snæbel, Odder, Flagermusarter, Løgfrø, Spidssnudet frø, Markfirben, Birkemus og Ulv.

Tønder Kommune har i det følgende vurderet, om det ansøgte projekt vil kunne påvirke disse bilag IV-arter.

Snæbel

Snæblen findes kun i Danmark, og dens udbredelse er begrænset til Vadehavsområdet og de åer, der løber ud i Vadehavet. I Tønder Kommune findes snæblen i Vidå (inkl. Sønderå, Grønå og Arnå) og i Brede Å

systemerne, samt en lille bestand i Brøns Å. Snæblen foretrækker de nedre og mellemste dele af vandløbssystemerne med fast bund og god strøm samt forekomst af sten/grus og vintergrønne planter. Den gyder sidst i november til begyndelsen af december, og æggene sætter sig fast på planter eller på stenbunden. Efter klækningen driver larverne passivt med strømmen og når efter en tid stillestående vandområder, hvor de opholder sig en tid, inden de er klar til at drive ud i Vadehavet. De største trusler for snæblen er: A) Spærringer, da snæblen ikke er i stand til at springe højt eller svømme igennem fisketrapper. B) Vandløbsreguleringer, da snæblen gyder på vandløbsstrækninger, der slynger sig naturligt. C) Forurening, da okker kan blive udvasket og tilstoppe æggene, så disse ikke kan få tilstrækkeligt med ilt. D) Afvanding og inddigning, der forhindrer dannelse af lavvandede opvækstområder for yngelen.

Vurdering: Det ansøgte projekt vurderes ikke at ville påvirke snæblen, da projektet ikke omfatter de under pkt. a, b, c og d nævnte aktiviteter.

Odder

Odderen er nu udbredt i større vandløb og søer i hele Tønder Kommune, herunder Vidå, Brede Å og Brøns Å -systemerne. Odderen er territoriehævdende og kræver op til 10 km vandløbslængde, med relativt uforstyrrede krat, rørskovsområder og lignende til yngleområder og skjulesteder. Odderen har brug for mindre vandløb og grøfter til vandringer mellem fødesøgningsområderne og til spredning. De største trusler for odderen er trafikdrab, hårdhændet vedligeholdelse af vandløb samt forstyrrelser på ynglestedet. Det forventes, at odderen forekommer i projektområdet, og at den benytter de mindre vandløb og grøfter til vandringer.

Vurdering: Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke odderen, da der ikke sker ændringer i anvendelsen af udbringningsarealerne.

Flagermus

Alle danske arter af flagermus er udpeget som bilag IV arter. Flagermus er udbredt over hele kommunen. I Sønderjylland og Tønder Kommune forekommer følgende arter af flagermus regelmæssigt: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, trolldflagermus og pipistrelflagermus. Flagermus overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skove. Hvor de finder føde, afhænger af arten. Det kan bl.a. være over søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen, i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Vurdering: Udbringningsarealerne kan tænkes at indgå i nogle flagermusarters fourageringsområder, men det vurderes, at der ikke vil være negative påvirkninger, da det ansøgte projekt ikke omfatter nedrivning af bygninger eller fældning af hule træer.

Ulv

Efter næsten 200 års fravær er ulven genindvandret til Danmark, og der er observeret flere individer siden 2012. I Tønder Kommune er der observeret ulv flere steder øst for Skærbæk, ved Skast mose og ved Jejsing, så arten formodes at kunne forekomme i hele kommunen. Ulven har brug for store sammenhængende naturområder, hvor den kan skjule sig, især når den skal opfostre unger. Ulven kan tilbagelægge mange km, og det vides ikke,

om der er tale om omstrefjende ulve, eller om der er tale om ulve, der har slået sig ned, men der er ikke officielt observeret unger i området.

Vurdering: Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke ulven, da der ikke sker ændringer i anvendelsen af udbringningsarealerne.

Løgfrø

Løgfrøen er i tilbagegang og spredt til sjældent forekommende i Danmark. I det vestlige Sønderjylland er der en kernebestand på Hjerpsted Bakkeø, og den er fundet adskillige gange ved Sejerslev, Ballum, Skast og Bredebro. Den er også fundet i vandhuller vest for Abild og på Jejsing Bakkeø, samt i det midt-østlige Sønderjylland.

Løgfrøen foretrækker lysåbne klarvandede vandhuller med lavvandede partier og gerne med vandplanter. Uden for ynglevandhullet opholder løgfrøen sig især på arealer med løs, sandet jord, hvor der er bare sand- eller muldflader, hvor den kan grave sig ned. Det kan være jorddiger, markskel, brakmarker, skrænter, dyrkede landbrugsarealer og køkkenhaver.

Løgfrøen kan bevæge sig op til ca. 500 m fra ynglevandhullet. Trusler mod arten er ødelæggelse af yngleområder i form af opfyldning eller tilgroning af vandhuller, udtørring, skygning, forurening samt udsætning af fisk, krebs eller ænder. Intensiv dyrkning i form af pløjning, harvning og høst med tunge landbrugsmaskiner vil ligeledes kunne påvirke løgfrøen negativt.

Vurdering: Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke frøen, da der ikke sker ændringer i anvendelsen af udbringningsarealerne.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet, inklusive i Sønderjylland. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i vandhuller, der ligger i nærheden af udbringningsarealerne. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullerne gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Vurdering: Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke frøen, da der ikke sker ændringer i anvendelsen af udbringningsarealerne.

Markfirben

Markfirbenet er udbredt pletvist over det meste af landet. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbane-skråninger.

Vurdering: Inden for udbringningsarealerne vurderes der ikke at være potentielle levesteder af ovennævnte typer, og projektet vurderes dermed ikke at påvirke markfirbenet.

Birkemus

I Danmark er birkemus fanget eller observeret i ældre skove, kratskove, enge samt på dyrkede marker. Formentlig stiller birkemusen forskellige krav til opholdssted, dels i forbindelse med vintersøvn (permanent tørt opholdssted, f.eks. veldrænet ældre skov), og dels i forbindelse med

sommerens fouragerings- og yngleområde. Et bud på levested vil derfor være, at birkemusen kan findes der, hvor gamle skov- eller moseområder støder op til dyrkede marker eller skovenge. På trods af denne brede habitatdefinition er birkemusen kun fundet i to vidt adskilte hovedområder i Danmark: I det vestlige Limfjordsområde, især nord for fjorden, og i det sydlige Jylland, syd for en linje Horsens-Varde og nord for Haderslev-Ribe. Et skøn over den danske bestands størrelse er vanskelig. Den nuværende og begrænsede viden om artens habitatkrav ikke gør det muligt at skønne over dens reelle udbredelse. Der findes ikke viden om specifikke populationsestimater og udviklingstendenser.

Vurdering: Birkemusen findes næppe i projektområdet, og det har i dette område ikke været muligt at finde registreringer af arten. Der sker ikke ændringer i arealanvendelsen, og derfor vurderes det, at projektet ikke får nogen indflydelse for birkemusen, såfremt den skulle findes i området.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som Grøn frø, Lille vandsalamander og Skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme.

Vurdering: For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenfor.

Sammenfattende vurdering

Samlet vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne for bilag IV arterne og andre fredede arter.

Det skal derudover bemærkes, at oprensning af tilgroede vandhuller samt etablering af dyrkningsfri forbindelsesveje til andre leveområder som enge, moser og vandhuller vil kunne forbedre livsbetingelserne for flere af bilag IV arterne.

4.5. NITRAT OG FOSFOR

4.5.1. Nitrat og fosfor til vandløb og søer

Ca. 85 ha af udbringningsarealerne afvander via vandløb til Brede Å, mens de resterende ca. 22 ha afvander via vandløb til Brøns Å. Brede Å og Brøns Å afvander til hhv. Lister Dyb og Juvre Dyb i Vadehavet.

Brede Å er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven og er udpeget som EF-habitatområde H86. Habitatområdet omfatter hele Brede Å fra sammenløbet af Lobæk og Smedebæk til Ballum Sluse. Habitatområdet omfatter kun selve vandløbet. Udpegningsgrundlaget er Bæklampret, Flodlampret, Snæbel og Vandløb med vandplanter.

Hele habitatområdet er levested for Snæblen, som er påvist indtil Løgumgårde. Området er også levested for Flodlampret, som er påvist i vandløbssystemets øvre ende (Skallebæk). Bæklampret forekommer fra udløbet og ca. 8 km ind, samt syd for Åved plantage. Belastning af vandløbet med næringsstoffer synes ikke at påvirke arterne afgørende. Den manglende reproduktion for Snæblen skyldes sandsynligvis primært fraværet af lave,

vinteroversvømmede arealer, hvor larverne kan vokse til. Gensning af strækningen ved Løgumkloster har muligvis forbedret Snæblens gydemuligheder.

Ingen af projektets udbringningsarealer grænser op til vandløb med en hældning på over 6 grader mod den øverste kant af vandløb. Ingen af projektets udbringningsarealer grænser op til habitatvandløb.

Vurdering: Nitrat og fosfor har ikke nogen større betydning for miljøtilstanden i vandløb. Med hensyn til nitrat- og fosforbelastning fra udbringningsarealerne er vandløbenes betydning først og fremmest transporten til marine vandområder, der vil kunne blive påvirket af næringsstofførslen. Vandløbenes betydning med hensyn til fosforbelastning er desuden transporten af fosfor til søer, der typisk er fosforbegrænsede. Ifølge kommunens viden ligger ingen af udbringningsarealerne i opland til fosforfølsomme søer.

Projektets udbringningsarealer vurderes endvidere ikke at være særligt sårbare med hensyn til overfladeafstrømning af husdyrgødning til vandløb, da arealerne, der ligger i tilknytning til vandløb ligger i fladt terræn.

Det vurderes sammenfattende, at det ansøgte projekt ikke vil få væsentlig virkning på vandløb og søer, herunder på udpegningsgrundlaget for habitatområde H86, Brede Å, som følge af diffus afstrømning af nitrat og fosfor fra udbringningsarealerne eller som følge af overfladeafstrømning af udbragt husdyrgødning til overfladevand.

4.5.2. Nitrat til Vadehavet

Den danske del af Vadehavet modtager årligt ca. 9100 tons nitrat fra land, hvoraf en stor del stammer fra landbruget. Den danske del af Vadehavet er delt op i 4 Dyb, som hver har sit delopland.

Udbringningsarealerne afvander til 2 af disse dyb: Lister Dyb (85 ha) og Juvre Dyb (22 ha).

Vadehavets udpegninger

Vadehavet har følgende udpegninger:

- EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 (Vadehavet)
- EF-habitatområde nr. 78 (Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde).
- Ramsarområde nr. 27 (Vadehavet).

Udpegningsgrundlag for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 er følgende:

Ynglefugle:

• Bramgås	• Klyde	• Sandterne
• Havørn	• Hjejle	• Splitterne
• Blå kærhøg	• Lille kobbersneppe	• Fjordterne
• Mosehornugle	• Dværgmåge	• Havterne
• Blåhals	• Hvidbrystet præstekrave	• Dværgterne
• Vandrefalk	• Almindelig ryle	

Trækfugle:

- Kortnæbbet gås
- Grågås
- Mørkbuget knortegås
- Lysbuget knortegås
- Gravand
- Pibeand
- Kikand
- Spidsand
- Skeand
- Ederfugl
- Sortand
- Strandhjejle
- Strandskade
- Stor regnspove
- Rødben
- Hvidklire
- Islandsk ryle
- Sandløber

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr. 78 er følgende:

Dyrearter:

- Havlampret
- Bæklampret
- Flodlampret
- Stavsild
- Laks
- Snæbel
- Odder
- Gråsæl
- Spættet sæl

Naturtyper:

- Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- Flodmundinger
- Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- Kystlaguner og strandsøer
- Større lavvandede bugter og vige
- Rev
- Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter
- Vadegræssamfund
- Strandenge
- Forstrand og begyndende klitdannelser
- Hvide klitter og vandremiler
- Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- Kystklitter med havtorn
- Kystklitter med gråris
- Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
- Fugtige klitlavninger
- Indlandsklitter med lyng og visse indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
- Næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Brunvandede søer og vandhuller
- Vandløb med vandplanter
- Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- Tørre dværgbusksamfund (heder)
- Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkidelokaliteter)
- Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- Rigkær
- Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- Skovbevoksede tørvemoser

Baggrunden for vadehavsområdets status som Ramsarområde er dets funktion som det mest betydningsfulde opholdsområde for især

svømmeænder og vadefugle i Danmark. Desuden findes et meget vigtigt fælde- og overvintringsområde for flere andefugle, herunder sortand i området.

Beskyttelsesniveau

Det fremgår af bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at hvis udbringningsarealer ligger i områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3, skal husdyrtrykket på arealerne som udgangspunkt nedsættes i forhold til, hvad de generelle harmoniregler giver mulighed for. Formålet hermed er at opnå en lavere nitratudvaskning fra arealerne, end hvis arealerne fik husdyrgødning svarende til fuldt harmonitryk.

Staten har fastlagt beliggenheden af nitratklasserne. Dette er sket ud fra en kombination af viden om forskelle i Natura 2000-vandområders sårbarhed og viden om nitratreduktionspotentialer i forskellige afstrømningsområder til Natura 2000-vandområder.

Vurdering: Det vurderes, at projektet overholder husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau i forhold til nitrat til Natura 2000 kystvande (Vadehavet), da ingen af udbringningsarealerne ligger i områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3.

Afskæringskriterier

Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Afskæringskriterierne kan ses her: <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Afskæringskriterierne punkter er gennemgået i det nedenstående for husdyrbrugets arealer i de forskellige oplande til Vadehavet. Punkt 2b er ikke relevant for Vadehavet, da det ikke er karakteriseret som et lukket bassin eller som et meget lidt eutrofieret vandområde.

Arealer i oplandet til Lister Dyb

Pkt. 1: Husdyrbruget i kumulation med andre planer og projekter Da dyretrykket har været stigende i oplandet til Lister Dyb med 3,2 % fra 2007 til 2015 jf. statsforvaltningens oversigt, må udvaskningen ikke overstige den mængde kvælstof, der udvaskes fra et planteavlsbrug.

I den indsendte ansøgning (skema 80814 version 3) er der en beregning, hvor det kan ses, hvordan udvaskningen ville være, hvis der udelukkende var anvendt handelsgødning svarende til et planteavlsbrug. Denne beregning viser en udvaskning på 62,5 kg N/ha. Udvidelsen på denne ejendom giver en udvaskning på op til 52,6 kg N/ha. Udvaskningen er alene reduceret ved brug af et K12 sædskifte.

Tønder Kommune har ikke kendskab til andre nye kilder, der ikke stammer fra husdyrproduktionen, der har betydet en stigning i nitratudvaskningen i oplandet til Lister Dyb.

På den baggrund vurderer vi, at nitratudvaskningen, fra husdyrbruget og fra andre planer og projekter, ikke er væsentlig for miljøtilstanden i dybet.

Pkt. 2a: Husdyrbruget i sig selv

Det enkelte husdyrbrug må ikke bidrage med mere end 5 % af den samlede nitratudvaskningen til Lister Dyb, der er 1.727 ton N pr. år. Dvs.

det enkelte husdyrbrug ikke må udlede over 86,35 ton N pr. år, som svarer til de 5 %.

Ansøgningsskemaets beregninger viser, at den samlede mængde kvælstof, der udvaskes fra husdyrbrugets arealer er (85 ha * 52,6 kg N/ha) 4,5 ton i ansøgt drift. Afskæringskriteriet for det enkelte husdyrbrug er dermed overholdt.

Arealer i oplandet til Juvre Dyb:

Pkt. 1: Husdyrbruget i kumulation med andre planer og projekter
Da dyretrykket har været stigende i oplandet til Juvre Dyb med 2,0 % fra 2007 til 2015 jf. statsforvaltningens oversigt, må udvaskningen ikke overstige den mængde kvælstof, der udvaskes fra et planteavlsbrug.

I den indsendte ansøgning (skema 80814 version 3) er der en beregning, hvor det kan ses, hvordan udvaskningen ville være, hvis der udelukkende var anvendt handelsgødning svarende til et planteavlsbrug. Denne beregning viser en udvaskning på 62,5 kg N/ha. Udvidelsen på denne ejendom giver en udvaskning på op til 52,6 kg N/ha. Udvaskningen er alene reduceret ved brug af et K12 sædskifte.

Tønder Kommune har ikke kendskab til andre nye kilder, der ikke stammer fra husdyrproduktionen, der har betydet en stigning i nitratudvaskningen i oplandet til Juvre Dyb.

På den baggrund vurderer vi, at nitratudvaskningen, fra husdyrbruget og fra andre planer og projekter, ikke er væsentlig for miljøtilstanden i dybet.

Pkt. 2a: Husdyrbruget i sig selv

Det enkelte husdyrbrug må ikke bidrage med mere end 5 % af den samlede nitratudvaskningen til Juvre Dyb, der er 614 ton N pr. år. Dvs. det enkelte husdyrbrug ikke må udlede over 30,7 ton N pr. år, som svarer til de 5 %.

Ansøgningsskemaets beregninger viser, at den samlede mængde kvælstof, der udvaskes fra husdyrbrugets arealer er (22 ha * 52,6 kgN/ha) 1,2 ton i ansøgt drift. Afskæringskriteriet er dermed overholdt.

Det kan hermed konkluderes, at projektet ikke medfører en skadevirkning på overfladevande, herunder på Natura 2000- områder (yngle- og rasteområder for beskyttede arter).

4.5.3. Nitrat til Vadehavet fra aftalearealer

De 22,3 ha aftalearealer i projektet ligger i oplandet til Lister Dyb og Juvre Dyb. Husdyrtrykket har været stigende i begge oplande siden 2007. Det er vores opfattelse, at aftalearealerne ikke kan indgå i dette projekt uden, at der er restriktioner (vilkår) på disse arealer, som sikrer, at udvaskningen ikke overstiger, hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlsbrug jf. Miljøstyrelsens vejledning.

Der kan afsættes 24 DE kvæggylle til Lars Gad, Vester Gasse 1, 6780 Skærbæk til udbringning på ejendommens aftalearealer der er godkendt efter § 16 i Husdyrloven.

4.5.4. Nitrat til grundvand

Husdyrlovgivningens beskyttelsesniveau i forhold til nitratudvaskningen til grundvand er rettet mod arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

For områder der er udpeget som nitratfølsomme kan der være 3 situationer:

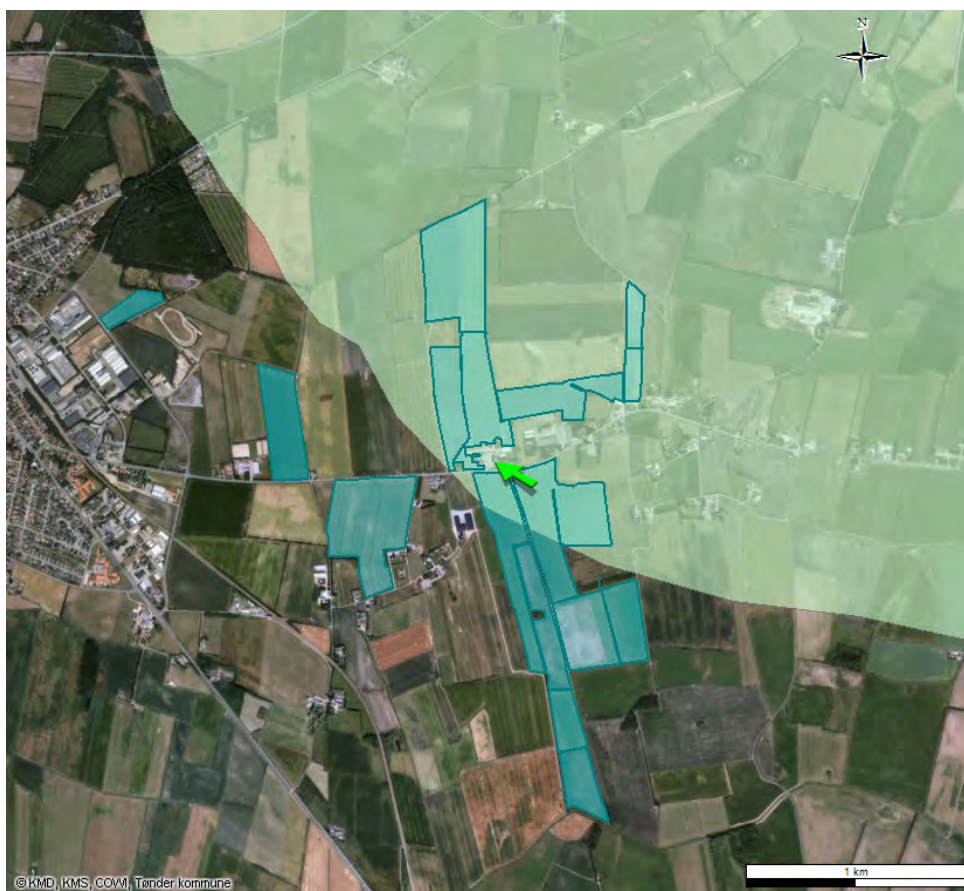
Situation 1: Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af området samt udarbejdet en indsatsplan for området.

Situation 2: Der er hverken foretaget zonerings (statslig kortlægning) af området eller udarbejdet en indsatsplan for området.

Situation 3: Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af området, men ikke udarbejdet en indsatsplan for området.

Udbringingsarealerne er omfattet af situation 2. Her gælder det at udvaskningen af nitrat ikke må stige, hvis udvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.

Der er foretaget en beregning af nitratudvaskningen fra rodzonen fra de 54 ha udbringingsarealer, der ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder:

Beregningerne for markerne i det nitratfølsomme indvindingsområde kan ses nedenfor.

Mark nr.	Ansøgt (udvaskning mg nitrat/l)	Merbelastning (mg nitrat/l)
1	49	1
2	49	1
3	49	1
4	49	1
5	49	1
6	49	1
8	49	1
17	49	1

Beregningerne viser at nitratudvaskningen udgør op til 45 mg nitrat/l. Nitratudvaskningen fra rodzonen fra arealerne overstiger derfor ikke 50 mg nitrat/l.

På baggrund af ovenstående beregninger vurderes beskyttelsesniveauet at være overholdt.

4.5.5. Fosfor til Vadehavet

Beskyttelsesniveauet (krav til fosforoverskud) i forhold til fosforoverskud gælder for arealer, der ligger inden for områder, der er udpeget som fosforklasse 1, 2 eller 3. Derudover må fosforudledningen af arealerne ikke overstige det niveau, som fremkommer ved maksimalt lovligt harmonitryk.

Vadehavet er, især på baggrund af de fysiske forhold, vurderet til at tilhøre de mindre fosforfølsomme Natura 2000 vandområder. Derfor er størstedelen af arealerne i oplandet til Vadehavet udpeget som fosforklasse 0 og her gælder som udgangspunkt de generelle harmonikrav.

Ingen af husdyrbrugets arealer er beliggende i fosforklasse, og det beregnede fosforoverskud overstiger ikke det overskud, der kan beregnes ved fuldt harmonitryk, hvilket betyder, at kravet til fosforoverskud på arealerne er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet til 3,7 kg P/ha/år og ved fuldt harmonitryk er det beregnet til 4,2 kg P/ha/år.

Tønder Kommune finder ikke, at beskyttelsesniveauet i forhold til fosforoverskud skal skærpes, når det generelle fosforoverskud, beregnet i it-ansøgningsystemet, er overholdt. Dette er i overensstemmelse med NMKNs afgørelser på området.

Arealerne omfatter ikke områder, der skræner i en sådan grad mod vandløb, at der er risiko for direkte belastning af Vadehavet gennem overfladeafstrømning af husdyrgødning.

Husdyrlovgivningens regulering af fosforudledningen til Vadehavet bygger på nyeste viden.

Sammenfattende vurderer vi, at projektet ikke gennem fosfortab fra arealerne vil kunne påvirke de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Vadehavet.

4.6. ALTERNATIVE MULIGHEDER

Vi vurderer, at husdyrbruget kan miljøgodkendes på baggrund af oplysninger om ønsket indretning og drift, derfor er der ikke brug for alternativer.

5 HØRINGER

I de høring

Ansøgningen blev annonceret på kommunens hjemmeside den 11. februar 2016.

Nabo- og partshøring

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal partshøres i sagen er ansøger, ejere af jord der er med i projektet og ejere/lejere af bebyggelse der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 247 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

6 KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest onsdag den 13. juli 2016.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

7

BILAG

Bilag 1: Beliggenhedsplan

Bilag 2: Ejede og forpagtede arealer

Bilag 3: Beredskabsplan

Bilag 4: Græsningsarealer

Bilag 5: Ansøgning skema 80814 version 3

8 REFERENCER

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13/5 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med seneste ændringer.

² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 188 af 26. februar 2016.

³ Bekendtgørelse nr 1611 af 10/12/2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1578 af 8/12 2015 om naturbeskyttelse med seneste ændringer.

⁵ Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug.

⁶ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave.

Møddingsplads

Gylletank II

Gylletank I

Maskinhus

Kostald

Desinfektion mm

Kalve og ungdyr

Stophane vand

Regnvand til dræn

Foder og halm

Maskinhus

Ensilagevand

Olietank

Brønd

Stuehus

Ensilageplads

Opbevaring

Lager

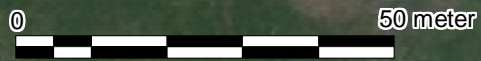
Vandboring

Ajebeholder

EL tavle

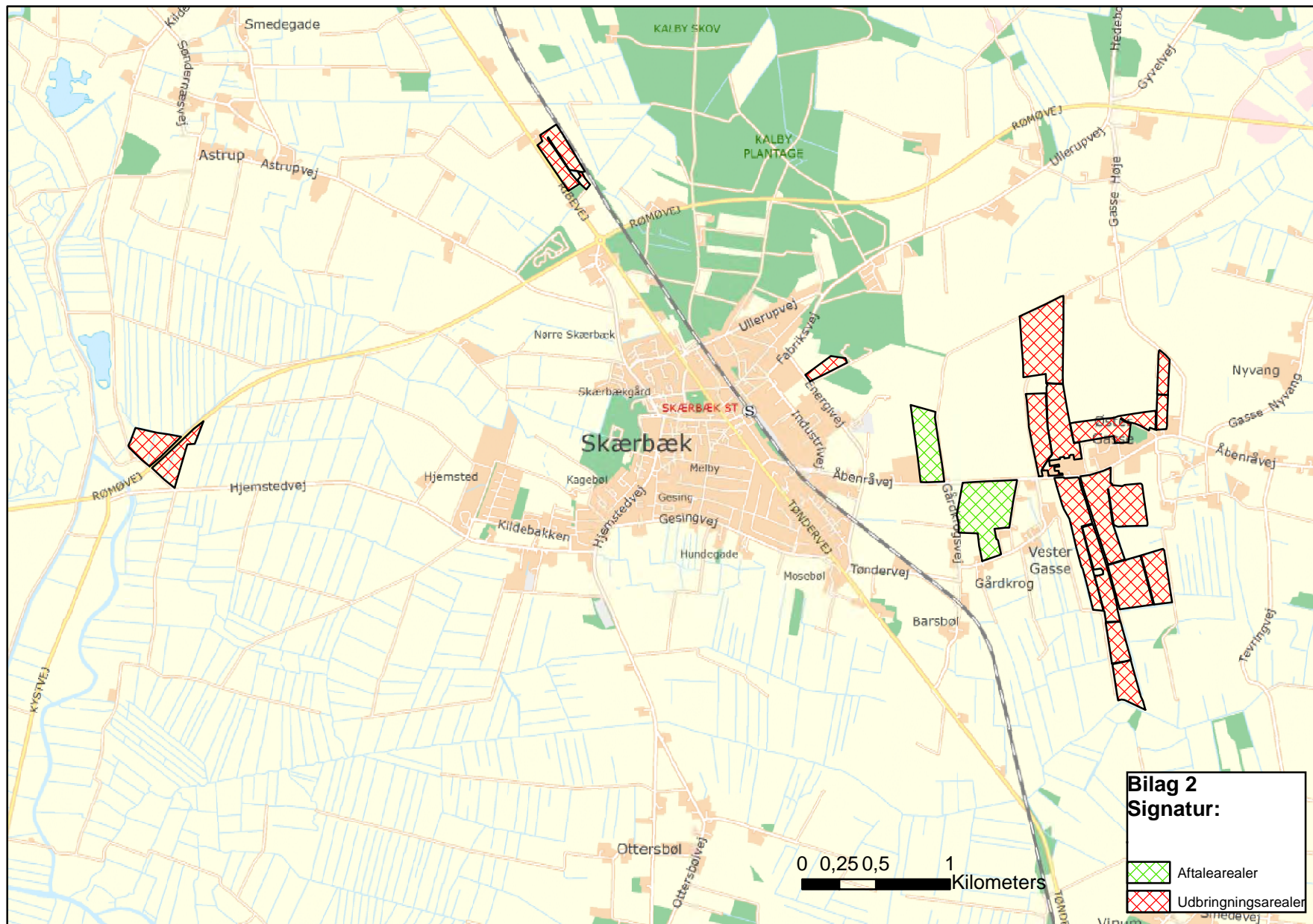
Kadaverplads

Heste

Copyright COWI A/S

Indhold

2 INDLEDNING TIL OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN.....	2
3 SELVE BEREDSKABSPLANEN	3
3.1 KORTMATERIALE	3
3.2 TELEFONNUMRE	4
3.3 BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS.....	5
3.4 INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE	6
3.5 INSTRUKS VED KEMIKALIE- ELLER OLIESPILD.....	7
3.6 STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE	8
3.7 INSTRUKS VED STRØMSVIGT.....	8
3.8 BILAG A. "KORT OVER EJENDOMMEN"	9

Ved store uheld ring altid 1-1-2! Ved mindre uheld ring til miljømyndighederne. **Er du i tvivl ring 1-1-2.** Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

2 INDLEDNING TIL OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN

Beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at håndtere pludseligt opståede situationer og uheld, der kan få konsekvenser for det omgivne miljø. Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte og bør udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, mm. Beredskabsplanen skal revideres og kontrolleres mindst én gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes skal være tilgængelig i teknikrummet i stalden. Kopi af beredskabsplanen skal yderligere være tilgængelig på kontoret. Beredskabsplanen er udarbejdet af Miljø & Natur ud fra de angivne retningslinjer, der er angivet i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug.

3 SELVE BEREDSKABSPLANEN

3.1 KORTMATERIALE

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen, der angiver:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.

3.2 TELEFONNUMRE

Kontakt	Telefonnummer
Allan mobil	51 74 09 41
Miljømyndighed kontaktes på telefon dag	74 92 92 92
Falck kontaktes på telefon dag eller nat	112
Brandvæsen kontaktes på telefon dag og nat	112
Lægevagt kontaktes på telefon dag eller nat	70 11 07 07
Dyrlæge kontaktes på telefon dag eller nat	74 75 11 17
Elektriker kontaktes på telefon dag eller nat	74 75 73 61
VVS kontaktes på telefon dag eller nat	75 75 12 05

3.3 BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald brandvæsenet - RING 112 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne? I givet fald hvor mange?
- Er dyrene kommet ud? I givet fald dyreart og antal der evt. er fanget

Kontakt herefter ejer på tlf. **51 74 09 41**

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder i særdeleshed fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Slukningsmateriel er placeret i alle driftsbygninger.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse branden den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
  - Brandslukkere i alle bygningsafsnit

3.4 INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
- Kontakt ejeren, på tlf. **51 74 09 41**
- Kontakt miljømyndighederne ved tlf. **74 92 92 92**
- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
  - Traktor i foderlade

3.5 INSTRUKS VED KEMIKALIE- ELLER OLIESPILD

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
- Kontakt ejeren på tlf. **51 74 09 41**
- Kontakt miljømyndighederne ved tlf. **74 92 92 92**
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
  - Savsmuld til opsugning af væsker ved olietank

3.6 STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE

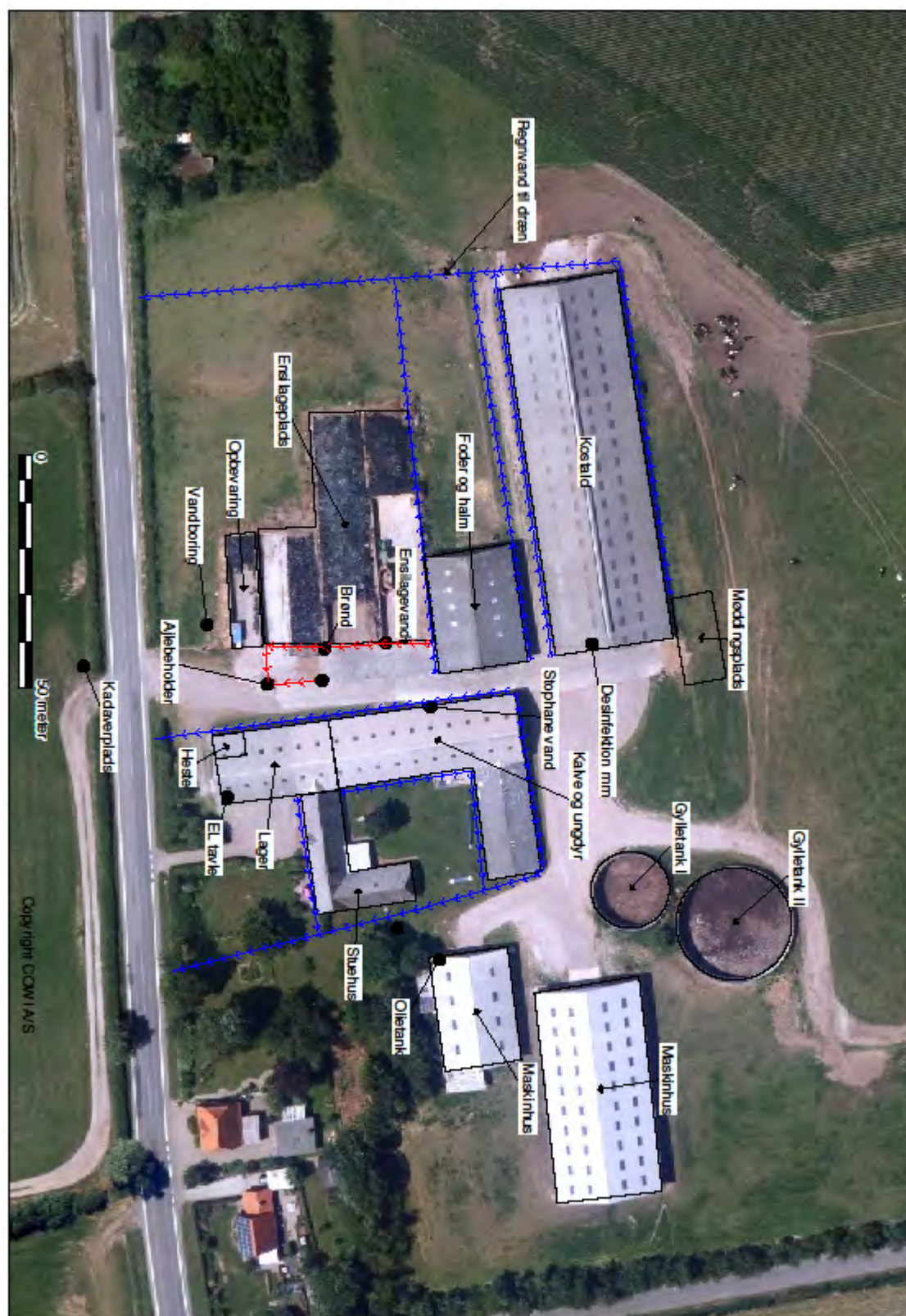
Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrøder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

- Hovedhane til vand sidder ved kalvestalden
- Hovedafbryder el sidder i laden mod syd
- Nye amperesikringer opbevares ved eltavlen i kostald og i stuehus

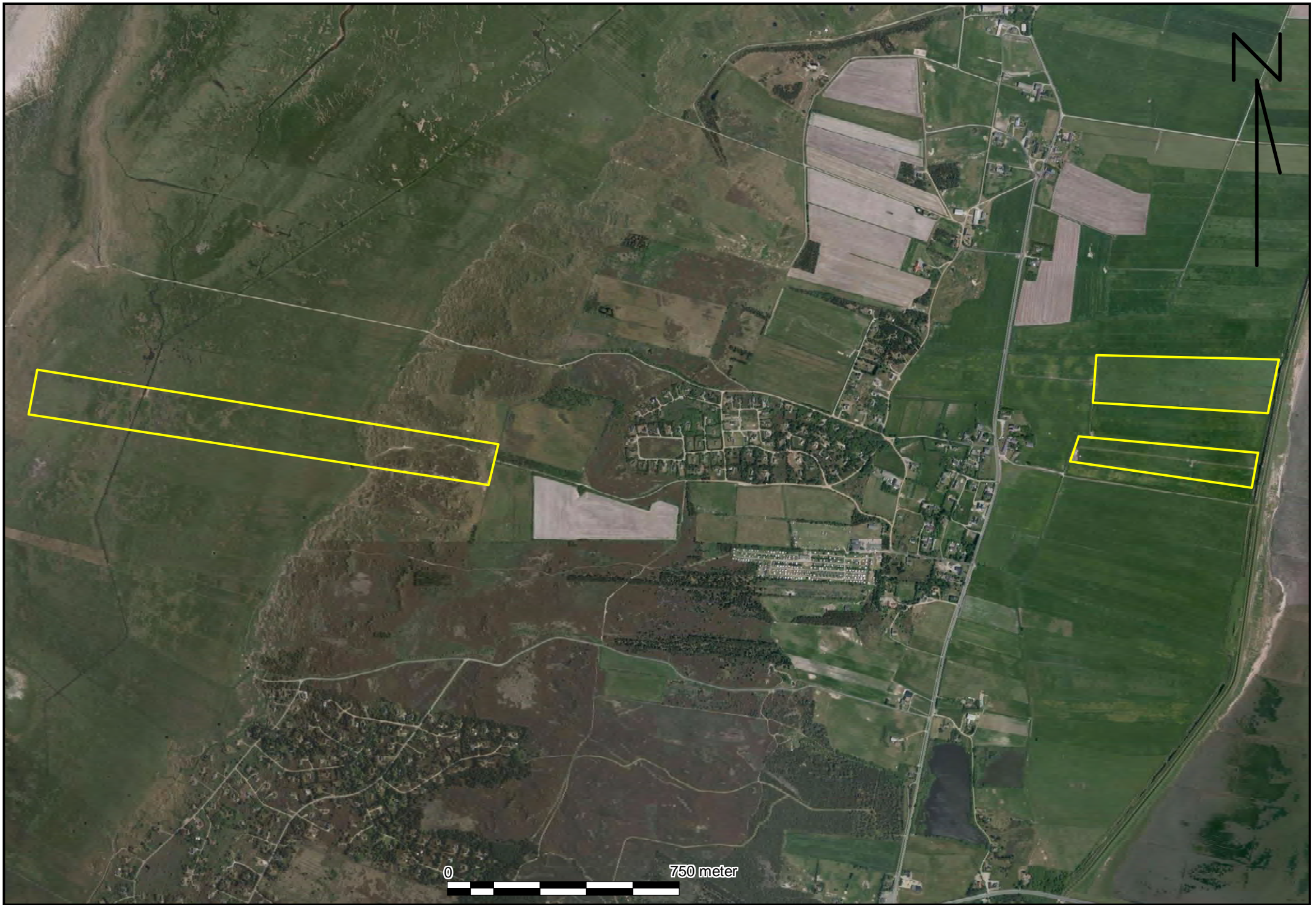
3.7 INSTRUKS VED STRØMSVIGT

- Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
- Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
- Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, anvendes nødstrøms generatoren og der ringes og forhøres om varigheden af udfaldet.

3.8 BILAG A. "KORT OVER EJENDOMMEN"

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	80814
Version	3
Dato	07-03-2016 00:00:00

Navn	Allan Jørgensen
Adresse	Åbenråvej 53
Telefon	1
Mobil	51740941
E-Mail	gassefarm@bbsyd.dk

Kort beskrivelse

Allan Jørgensen - udvidelse kvæghold

1 GENERELLE FORHOLD	3
1.1 Ejer- og driftsforhold	3
1.2 Godkendelsespligt	4
1.3 Godkendelsens omfang	4
1.3.1 Projektets omfang	4
1.3.2 Tidligere godkendelser	4
1.3.3. Biaktiviteter	4
1.3.4 Husdyrbrugets ophør	5
1.4.1 Offentlighed og høring	5
1.4.2 Ikke-teknisk resumé	5
2 ANLÆGGET	6
2.1. Dyrehold og management	6
2.2. Lokalisering	8
2.2.1 Faste afstandskrav	8
2.2.2 Landskabet og planforhold	8
2.3.1 Energiforbrug	8
2.3.2 Vandforbrug	8
2.4.1 Lugt	9
2.4.2 Støj	11
2.4.3 Lys	11
2.4.4 Fluer og skadedyr	11
2.4.5 Støv	11
2.4.6 Transport	12
2.5.1 Restvand	12
2.5.2 Husdyrgødning og foder	12
2.5.3 Affald og kemikalier	13
2.5.4 Ammoniaktab	13
2.5.4.1 Påvirkning af natur	15
2.5.4.2 BAT/Ammoniaktab	17
3 AREALERNE	20
3.1 Markoplysninger	21
3.2 Gødningsregnskab	22
3.3 Nitrat (overfladevand)	23
3.4 Nitrat (grundvand)	24
3.5 Fosfor	25
3.6 Ammoniak fra udbringning	25
3.7 Gener fra udbringning	25

Bilag kort: Samlet visning (automatisk)

Bilag kort: Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)

1 Generelle Forhold

1.1 Ejer- og driftsforhold

Kommunikations-e-mail

Email adresse der bliver brugt til kommunikation mellem ansøger og sagsbehandler:
jakob@miljoeognatur.dk

Ejendomme og ejendomsnumre

Navn	Ejendomsnummer	CVR/P nummer
a	5500010890	20948337

Adresse	Postnummer	By
---------	------------	----

Matrikler på ejendom a

Ejerlav	Matrikel nummer
V. Gasse, Skærbæk	196
V. Gasse, Skærbæk	4
V. Gasse, Skærbæk	73
Ø. Gasse, Skærbæk	1b
Ø. Gasse, Skærbæk	239
Ø. Gasse, Skærbæk	353
Ø. Gasse, Skærbæk	397
Ø. Gasse, Skærbæk	410
Ø. Gasse, Skærbæk	495
Ø. Gasse, Skærbæk	93

CHR på ejendom a

CHR
50777

Ansøger

Allan Jørgensen
Åbenråvej 53
6780 Skærbæk

Tlf.nr.: 1 Mobil: 51740941

gassefarm@bbsyd.dk

Konsulent

Miljø & Natur Landbrugsrådgivning, Jakob Altenborg
Frellingvej 27
8560 Kolind

Tlf.nr.: Mobil: 26259791

jakob@miljoeognatur.dk

Kontaktperson på bedriften

Tlf.nr.: Mobil:

Bedriftsoplysninger

6780
CVR nummer: 20948337

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.2 Godkendelsespligt

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3 Godkendelsens omfang

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.1 Projektets omfang

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.2 Tidligere godkendelser

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.3. Biaktiviteter

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.4 Husdyrbrugets ophør

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.1 Offentlighed og høring

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.2 Ikke-teknisk resumé

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2 Anlægget

2.1. Dyrehold og management

Beskrivelse af anlægget:

g

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvMa08	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	134	183,92
		Ansøgt	150	205,88
KvMa09	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	3	4,12
		Ansøgt	5	6,86
KvKs08	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	66	30,55
		Ansøgt	77	38,59
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	32	8,65
		Ansøgt	39	10,54
KvKs09	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	32	11,39
		Ansøgt	39	13,89
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	78	1,02
Hest02	1 voksen årshest, 300-500 kg	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	3	1,03

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
Kostald	Nej	KvMa08	Nudrift	134	0			10000,00	183,92
			Ansøgt	150	0			10000,00	205,88
		KvMa09	Nudrift	3	0			10000,00	4,12
			Ansøgt	5	0			10000,00	6,86
		KvKs08	Nudrift	44	0	6,00	27,00		20,95
			Ansøgt	52	0	16,00	24,00		27,68
Kalvestald	Nej	KvSm01	Nudrift	32	0	0,00	6,00		8,65
			Ansøgt	39	0	0,00	6,00		10,54
		KvKs09	Nudrift	32	0	6,00	12,00		11,39
			Ansøgt	39	0	6,00	12,00		13,89
		KvTk01	Nudrift	0	0	40,00	220,00		0,00
			Ansøgt	78	2	40,00	60,00		1,02
Undgyr	Nej	KvKs08	Nudrift	22	0	12,00	16,00		9,60
			Ansøgt	25	0	12,00	16,00		10,91
Heste	Nej	Hest02	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	3	0				1,03
Sum			Nudrift						238,63
			Ansøgt						277,82
Ændring alle produktioner:									39,18

* Ændret fravænningsvægt i alt per årssø er beregnet efter formlen: Ændret fravænningsvægt per årssø = ((Indtastet vægt ved fravæning - 7,3) x aktuelt antal fravænnede smågrise per årssø). Hvor antal fravænnede smågrise per årssø enten er den indtastede værdi eller det aktuelle antal smågrise ifølge nyeste N-normer (dvs. systemets standardtal).

Oplysninger om udegående dyr

Produktioner som ikke fremgår af denne tabel er ikke udegående

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	Mdr. udegående uden for udbringningsareal	Mdr. udegående inden for udbringningsareal
Kostald	KvKs08	Nudrift	5	0
		Ansøgt	5	0

Oplysninger om mink

Der er ingen mink på ejendommen.

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i soproduktioner

Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % foder(fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årsko / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
Kostald	KvMa08	Nudrift	7053,00	172,00	4,15	3,40		
		Ansøgt	7053,00	172,00	4,15	3,40		
	KvMa09	Nudrift	7053,00	172,00	4,15	3,40		
		Ansøgt	7053,00	172,00	4,15	3,40		
	KvKs08	Nudrift						
		Ansøgt						
Kalvestald	KvSm01	Nudrift						
		Ansøgt						
	KvKs09	Nudrift						
		Ansøgt						
	KvTk01	Nudrift	619,00	169,00	4,40			
		Ansøgt	619,00	169,00	4,40			
Undgyr	KvKs08	Nudrift						
		Ansøgt						
Heste	Hest02	Nudrift	-	-	-	-	-	-
		Ansøgt	-	-	-	-	-	-

Bedste tilgængelige foderteknologi

Staldnavn	ProduktionsID	Staldsystem kode	Bedste tilgængelige foderteknologi
Kostald	PR-524685	KvMa08	
	PR-524686	KvMa09	
	PR-524690	KvKs08	
Kalvestald	PR-524691	KvSm01	
	PR-524692	KvKs09	
	PR-526192	KvTk01	
Undgyr	PR-524693	KvKs08	
Heste	PR-524694	Hest02	

Produktioner fordelt på dyrekategorier

Dyrekategorier	Nudrift/ansøgt drift	Antal Dyreenheder
Kvæg	Nudrift	238,63
	Ansøgt	276,78
Ændring - Kvæg		38,15
Fjerkræ og andre dyr	Nudrift	0,00
	Ansøgt	1,03
Ændring - Fjerkræ og andre dyr		1,03
Svin	Nudrift	0,00
	Ansøgt	0,00
Ændring - Svin		0,00
Sum	Nudrift	238,63
	Ansøgt	277,82

Dyrekategorier	Nudrift/ansøgt drift	Antal Dyreenheder
Ændring – I alt		39,18

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.2. Lokalisering

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.2.1 Faste afstandskrav

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.2.2 Landskabet og planforhold

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.3.1 Energiforbrug

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.3.2 Vandforbrug

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.1 Lugt

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Åbenråvej 55	0	FMK	6,93	0,00	6,93	0,00	77,13	Nej	Ja
+ Åbenråvej 71	0	NY	121,07	96,14	121,07	96,14	475,31	Ja	Ja
+ Skærbæk Ejerlav, Skærbæk	0	FMK	210,89	196,44	210,89	196,44	1.116,58	Ja	Ja

Bebyggelsestyper **Enkeltbolig**

Enkeltbolig forstås som en enkelt beboelsesbygning, som ikke er del af en ejendom med landbrugspligt efter landbrugslovens regler og heller ikke er ejet af driftsherren for det ansøgte anlæg.

 Samlet bebyggelse

Ved *samlet bebyggelse* forstås, at der inden for en afstand af 200 meter fra en beboelsesbygning ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom.

 Byzone

Byzone forstås som et eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

Lugteneberegninger – Detaljer om staldafsnit**Enkeltbolig: Åbenråvej 55**

Staldafsnit	Afstand [m]	Placering 300-60 grader	Bortscreenet for NY	Bortscreenet for FMK
Heste	77,13	Nej	Ja	Nej
Undgyr	82,96	Ja	Ja	Ja
Kalvestald	83,81	Nej	Ja	Ja
Kostald	156,07	Nej	Ja	Ja

Samlet bebyggelse: Åbenråvej 71

Staldafsnit	Afstand [m]	Placering 300-60 grader	Bortscreenet for NY	Bortscreenet for FMK
Undgyr	412,55	Nej	Ja	Ja
Kalvestald	433,85	Nej	Ja	Ja
Heste	445,13	Nej	Ja	Ja
Kostald	484,90	Nej	Ja	Ja

Byzone: Skærbæk Ejerlav, Skærbæk

Staldafsnit	Afstand [m]	Placering 300-60 grader	Bortscreenet for NY	Bortscreenet for FMK
-------------	-------------	-------------------------	---------------------	----------------------

Kostald	1.105,68	Nej	Ja	Ja
Kalvestald	1.165,94	Nej	Ja	Ja
Heste	1.166,46	Nej	Ja	Ja
Undgyr	1.182,19	Nej	Ja	Ja

Lugtemission fra produktioner

Ansøgt drift

Staldafsnit	Stald-system kode	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt [LE]	Lugt [OU]	Effekt af teknologi [%]	Faktisk lugt [LE]	Faktisk lugt [OU]
Kostald	KvMa08	150	0	90,00	0	3.600,00	15.300,00	0,00	3.600,00	15.300,00
	KvMa09	5	0	3,00	0	120,00	510,00	0,00	120,00	510,00
	KvKs08	52	0	21,60	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kalvestald	KvSm01	39	0	2,93	0	117,02	497,32	0,00	117,02	497,32
	KvKs09	39	0	6,84	0	273,73	1.163,37	0,00	273,73	1.163,37
	KvTk01	78	2	0,10	0	4,00	17,00	0,00	4,00	17,00
Undgyr	KvKs08	25	0	7,11	0	284,56	1.209,38	0,00	284,56	1.209,38
Heste	Hest02	3	0	1,20	0	48,00	204,00	0,00	48,00	204,00
SUM	-	391	2	132,79	-	4.447,31	18.901,06	-	4.447,31	18.901,06

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 4.447,31^{0,6} = 247,16$ meter

Nudrift

Staldafsnit	Stald-system kode	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt [LE]	Lugt [OU]	Effekt af teknologi [%]	Faktisk lugt [LE]	Faktisk lugt [OU]
Kostald	KvMa08	134	0	80,40	0	3.216,00	13.668,00	0,00	3.216,00	13.668,00
	KvMa09	3	0	1,80	0	72,00	306,00	0,00	72,00	306,00
	KvKs08	44	0	14,92	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kalvestald	KvSm01	32	0	2,40	0	96,01	408,05	0,00	96,01	408,05
	KvKs09	32	0	5,62	0	224,60	954,56	0,00	224,60	954,56
	KvTk01	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Undgyr	KvKs08	22	0	6,26	0	250,41	1.064,25	0,00	250,41	1.064,25
Heste	Hest02	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SUM	-	267	0	111,40	-	3.859,03	16.400,87	-	3.859,03	16.400,87

Effekt af miljøteknologi til begrænsning af lugt

Staldnavn	Nudrift ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet lugt effekt	Driftstimer pr. år	Resulterende reduktion (%)
Kostald	Ingen data.				
Kalvestald	Ingen data.				
Undgyr	Ingen data.				
Heste	Ingen data.				

Oplysninger om ventilation (ansøgt drift)

Staldnavn	Naturlig ventilation	Drifts effekt (%)	Driftstimer pr. år	Højde på afkast
Kostald	Ingen data			

Staldnavn	Naturlig ventilation	Drifts effekt (%)	Driftstimer pr. år	Højde på afkast
Kalvestald	Ingen data			
Undgyr	Ingen data			
Heste	Ingen data			

Afkasttype og øvrige bemærkninger

Staldnavn	Afkast type	Type og øvrige bemærkninger
Kostald		
Kalvestald		
Undgyr		
Heste		

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.2 Støj

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.3 Lys

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.4 Fluer og skadedyr

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.5 Støv

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.6 Transport

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.1 Restvand

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.2 Husdyrgødning og foder

Oversigt over opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af opbevaringslager
Gylletank I	
Gylletank II	
Møddingsplads	

Detaljer om opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet [ton]
Gylletank I	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		840,0
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		840,0
Gylletank II	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		1.980,0
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		1.980,0
Møddingsplads	Nyt	Nudrift			0,0
		Ansøgt drift	Møddingsplads		400,0
Sum		Nudrift			2.820,0
		Ansøgt drift			3.220,0

Detaljer om fast lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
Gylletank I	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Gylletank II	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Møddingsplads	Nudrift	100,00	65

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
	Ansøgt	100,00	65

Detaljer om flydende lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
Gylletank I	Nudrift	30,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	30,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Gylletank II	Nudrift	70,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	70,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Møddingsplads	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.5.3 Affald og kemikalier

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.5.4 Ammoniaktab

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-318,80 kgN/år

Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	214,45
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	1269,67
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	174,44
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	342,93
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	37,80

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	2039,29 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	2015,56 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Nej
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	23,73 kgN/år

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Sum	Nudrift	1588,25	2128,95	-364,09		0,00	0,00	0,00	2128,95
	Ansøgt	1807,54	2475,19	-413,04		440,13	-6,59	2,34	2039,30

Kostald	KvMa08	1341,91	1660,64	-318,72	-23,75%	0,00	0,00	0,00	1660,64
		1502,14	1858,92	-356,78	-23,75%	394,34	-5,61	0,00	1470,20
	KvMa09	0,00	30,30	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	30,30
		0,00	50,50	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	50,50
	KvKs08	138,00	163,42	-25,42	-18,42%	0,00	0,00	0,00	163,42
182,28		215,87	-33,58	-18,42%	45,79	-0,98	0,00	171,05	
Kalvestald	KvSm01	0,00	60,41	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	60,41
		0,00	73,63	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	73,63
	KvKs09	0,00	85,88	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	85,88
		0,00	104,67	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	104,67
	KvTk01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00		5,10	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	5,10	
Undgyr	KvKs08	108,34	128,30	-19,95	-18,42%	0,00	0,00	0,00	128,30
		123,12	145,79	-22,68	-18,42%	0,00	0,00	0,00	145,79
Heste	Hest02	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	20,71	0,00	0,00%	0,00	0,00	2,34	18,36
Sum	Nudrift	1588,25	2128,95	-364,09		0,00	0,00	0,00	2128,95
	Ansøgt	1807,54	2475,19	-413,04		440,13	-6,59	2,34	2039,30

Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab pr. produktionsenhed (kgN/år) *	Ammoniaktab pr. DE (kgN/år)
Kostald	KvMa08	12,39	9,03
		9,80	7,14
	KvMa09	10,10	7,36
		10,10	7,36
	KvKs08	3,72	7,80
2,95		6,18	
Kalvestald	KvSm01	1,89	6,99
		1,89	6,99
	KvKs09	3,59	7,54
		3,59	7,54
	KvTk01	0,00	0,00
0,82		5,00	
Undgyr	KvKs08	6,37	13,37
		6,37	13,37
Heste	Hest02	0,00	0,00
		6,12	17,75

* Ammoniaktab pr. produktionsenhed er ikke type 1 og type 2 korrigeret.

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

Staldnavn	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
Kostald	Nudrift	Ajledræn	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Ajledræn	25,00%	0,00	440,00
Kalvestald	Ingen data				
Undgyr	Ingen data				
Heste	Ingen data				

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

Staldnavn	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
Kostald	Ingen data							
Kalvestald	Ingen data							
Undgyr	Ingen data							
Heste	Ingen data							

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra lager (miljøteknologi og andel dybstrøelse direkte ud)

Lagernavn	Lager	Nudrift	Tiltag	Indtastet	Andel af	Reduceret
-----------	-------	---------	--------	-----------	----------	-----------

	type	Ansøgt drift		emmissions effekt (%)	dybstrøelse direkte ud	ammoniak-fordampning (kgN/år)
Gylletank I	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00
Gylletank II	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00
Møddingsplads	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	65,00	0,00
	Møddingeplads	Ansøgt	Ingen	0,00%	65,00	2,00

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.1 Påvirkning af natur

Nøgletal emission

Samlet emission fra stald og lager: 2.039,29 kgN/år

Meremission fra stald og lager: -89,66 kgN/år

Oversigt over naturpunkter

Navn	Kategori	Opretter	Kumulationen	Ruhed natur	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Nærmeste område vest	1	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	0,0	0,0
Nærmeste område øst	1	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	0,0	0,0
Nærmeste område	2	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	0,0	0,0
Sø	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	0,0	4,0
Sø 2	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	0,0	0,1

Naturpunkt: Nærmeste område vest Kategori: **1**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **Bn**Merdeposition: **0,0 kgN**Totaldeposition: **0,0 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Kostald	0,0	0,0	L	3	6.518	92
S: Kalvestald	0,0	0,0	L	3	6.611	92
S: Undgyr	0,0	0,0	L	3	6.623	92
S: Heste	0,0	0,0	L	3	6.619	92
O: Gylletank I	0,0	0,0	L	3	6.643	92
O: Gylletank II	0,0	0,0	L	3	6.645	91
O: Møddingsplads	0,0	0,0	L	3	6.581	91

Naturpunkt: Nærmeste område øst Kategori: **1**

Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **Bn**Merdeposition: **0,0 kgN**Totaldeposition: **0,0 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Kostald	0,0	0,0	L	3	5.217	275
S: Kalvestald	0,0	0,0	L	3	5.185	274
S: Undgyr	0,0	0,0	L	3	5.168	275
S: Heste	0,0	0,0	L	3	5.190	274
O: Gylletank I	0,0	0,0	L	3	5.160	275
O: Gylletank II	0,0	0,0	L	3	5.150	275
O: Møddingsplads	0,0	0,0	L	3	5.212	275

Naturpunkt: Nærmeste område Kategori: **2**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **Bn**Merdeposition: **0,0 kgN**Totaldeposition: **0,0 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Kostald	0,0	0,0	L	3	2.557	213
S: Kalvestald	0,0	0,0	L	3	2.578	212
S: Undgyr	0,0	0,0	L	3	2.554	212
S: Heste	0,0	0,0	L	3	2.622	211
O: Gylletank I	0,0	0,0	L	3	2.527	212
O: Gylletank II	0,0	0,0	L	3	2.500	212
O: Møddingsplads	0,0	0,0	L	3	2.538	213

Naturpunkt: Sø Kategori: **3**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**Ruhed natur: **Bn**Merdeposition: **0,0 kgN**Totaldeposition: **4,0 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Kostald	-0,3	2,1	L	3	150	267
S: Kalvestald	+0,1	0,3	L	3	129	258
S: Undgyr	0,0	0,4	L	3	104	260
S: Heste	0,0	0,0	L	3	149	240
O: Gylletank I	+0,1	0,4	L	3	92	275
O: Gylletank II	+0,1	0,7	L	3	84	289
O: Møddingsplads	0,0	0,1	L	3	144	279

Naturpunkt: Sø 2 Kategori: **3**Opretter: **Ansøger**Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Bn**Merdeposition: **0,0 kgN**Totaldeposition: **0,1 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Kostald	0,0	0,0	L	3	557	351
S: Kalvestald	0,0	0,0	L	3	506	353
S: Undgyr	0,0	0,0	L	3	537	355
S: Heste	0,0	0,0	L	3	482	354
O: Gylletank I	0,0	0,0	L	3	560	358
O: Gylletank II	0,0	0,0	L	3	578	359
O: Møddingsplads	0,0	0,0	L	3	584	351

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.2 BAT/Ammoniaktab

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stalde. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gultype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Produktionsstørrelsen for nye stalde beregnes med udgangspunkt i den omregningsfaktor mellem antal dyr og DE, som var gældende i 2011, da det er denne, der ligger til grund for proportionalitetsvurderingen af teknologier og dermed for fastlæggelsen af BAT-niveauet.

Samlet ammoniaktab for hele anlægget opnåelig ved anvendelse af BAT

	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
Ammoniaktab for hele anlægget (total for alle produktioner)	2.015,56		

Det samlede ammoniaktab pr. år opnåelig for anlægget ved anvendelse af BAT efter Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår. Der mulighed for at indtaste et alternativt forslag til grænseværdien for ammoniaktab for hele anlægget, og skrive en begrundelse herfor.

Beregninger af grænseværdier for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

Ansøgningen indeholder ikke produktioner hvor BAT niveau bestemmes ud fra antal DE.

Grænseværdier for ammoniaktab (EGV) opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldafsnitnavn	Navn på dyretype og staldsystem	Staldsystem-kode	EGV ved Ny stald (kg NH ₃ -N)	EGV ved Eksisterende stald (kg NH ₃ -N)	Husdyrttype-enhed
Kostald	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	KvMa08	7,31	9,8	per årsko
Kostald	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	KvMa09	10,04	10,04	per årsko
Kostald	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælving), Sengestald m/spaltegulv	KvKs08	3,99	5,36	per årsopdræt

Staldafsnitnavn	Navn på dyretype og staldsystem	Staldsystem-kode	EGV ved Ny stald (kg NH ₃ -N)	EGV ved Eksisterende stald (kg NH ₃ -N)	Husdyrtype-enhed
	(kanal, bagskyl eller ringkanal)				
Kalvestald	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	KvSm01			
Kalvestald	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	KvKs09	3,15	3,15	per årsopdræt
Kalvestald	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	KvTk01			
Undgyr	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	KvKs08	3,99	5,36	per årsopdræt
Heste	1 voksen årshest, 300-500 kg	Hest02			

Tabellen viser de vejledende grænseværdier for ammoniaktab (EGV) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for både nye og eksisterende stalde for alle produktioner på anlægget. Hvis der ikke står en værdi i en af EGV-kolonnerne, betyder det, at der ikke findes en grænseværdi for ammoniaktab for den pågældende produktion. I disse tilfælde anvendes normaltallet for ammoniaktab for valgt staldsystem i beregningen af ammoniaktabet (EGV) for den pågældende produktion.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Herunder vises udregningerne af grænseværdien for ammoniaktab (EGV) pr. år pr. husdyrtypeenhed, anvendte korrektioner samt den vejledende sum, opnåelig ved anvendelse af BAT, for hver af de dyretyper på anlægget hvor der er krav om anvendelse af BAT.

Kostald (Eksisterende stald)								
Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
KvMa08	PR-524685	Malkekøer	150	9,8	1,00	1.470,00		
KvMa09	PR-524686	Malkekøer dybstrøelse	5	10,04	1,00	50,20		
KvKs08	PR-524690	Opdræt tung	52	5,36	0,65	181,54		
Den vejledende sum er korrigeret for ændrede aldersgrænser:								
$\text{Korrektion} = \frac{(((\text{alder ind} + \text{alder ud}) \times \text{KOK2}) + \text{KOK3})}{\text{KOK1}}$ $= \frac{(((24 + 16) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} = 1,12$								
Korrektion: Den vejledende sum er korrigeret for at dyrene er udegående i en periode af året:								
$\text{Korrektion} = \text{Før KOR} + \frac{(12\text{mdr} - (\text{uden for areal} + \text{inden for areal}))}{12\text{mdr}}$ $= 1,12 \times \frac{(12\text{mdr} - (0 + 5)\text{mdr})}{12\text{mdr}} = 0,651$								

Kalvestald (Eksisterende stald)								
Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
KvSm01	PR-524691	Øvrige	39			73,63		
Vejledende sum: Der findes ingen emissionsgrænseværdi for denne dyretype. Beregningen er foretaget ud fra normaltallet for ammoniakfordampning.								
KvKs09	PR-524692	Opdræt tung dybstrøelse	39	3,15	0,75	91,78		
Den vejledende sum er korrigeret for ændrede aldersgrænser:								
$\text{Korrektion} = \frac{(((\text{alder ind} + \text{alder ud}) \times \text{KOK2}) + \text{KOK3})}{\text{KOK1}}$ $= \frac{(((12 + 6) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} = 0,747$								
Korrektion:								

Kalvestald

(Eksisterende stald)

Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
KvTk01	PR-526192	Øvrige	78			5,10		
Vejledende sum:		Der findes ingen emissionsgrænseværdi for denne dyretype. Beregningen er foretaget ud fra normal for ammoniakfordampning.						

Udgyr

(Eksisterende stald)

Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
KvKs08	PR-524693	Opdræt tung	25	5,36	0,92	122,61		
Korrektion:		Den vejledende sum er korrigeret for ændrede aldersgrænser: $\text{Korrektion} = \frac{(((\text{alder ind} + \text{alder ud}) \times \text{KOK2}) + \text{KOK3})}{\text{KOK1}}$ $= \frac{(((16 + 12) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} = 0,915$						

Heste

(Eksisterende stald)

Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
Hest02	PR-524694	Øvrige	3			20,71		
Vejledende sum:		Der findes ingen emissionsgrænseværdi for denne dyretype. Beregningen er foretaget ud fra normal for ammoniakfordampning.						

Forklaring af forkortelser brugt i beregningerne

alder ind: Indgangsalder, enten indtastet eller fra kvælstof-normalt. Findes i kvælstof-normalssæt[AlderInd].

alder ud: Udgangsalder, enten indtastet eller fra kvælstof-normalt. Findes i kvælstof-normalssæt[AlderUd].

Før KOR: Udregnet korrektionsværdi før udegående korrektion.

inden for areal: Indtastet værdi for antal måneder hvor dyr er inden for udbringningsareal.

KOK1: Konstant til brug i alderskorrektion af kvæg. Findes i BAT-normalssæt[KvaegOpdraetK1].

KOK2: Konstant til brug i alderskorrektion af kvæg. Findes i BAT-normalssæt[KvaegOpdraetK2].

KOK3: Konstant til brug i alderskorrektion af kvæg. Findes i BAT-normalssæt[KvaegOpdraetK3].

uden for areal: Indtastet værdi for antal måneder hvor dyr er uden for udbringningsareal.

Generel vurdering:

Vilkår:

+ Opret vilkår Refresh	
Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3 Arealerne

3.1 Markoplysninger

Grundlæggende arealoplysninger

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **275,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Nej**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Ja**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Arealoplysninger

Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1	# 13,88	Nej	JB2	Ja	K12	K12	13,88	0,00	0,00	0,00	13,88	13,88	0,00	0,00	0,00
2	# 8,28	Nej	JB2	Ja	K12	K12	8,28	0,00	0,00	0,00	8,28	8,28	0,00	0,00	0,00
3	# 6,07	Nej	JB2	Ja	K12	K12	6,07	0,00	0,00	0,00	6,07	6,07	0,00	0,00	0,00
4	# 7,27	Nej	JB2	Ja	K12	K12	7,27	0,00	0,00	0,00	7,27	7,27	0,00	0,00	0,00
5	# 2,04	Nej	JB2	Nej	K12	K12	2,04	0,00	0,00	0,00	2,04	2,04	0,00	0,00	0,00
6	# 9,10	Nej	JB2	Ja	K12	K12	9,10	0,00	0,00	0,00	3,22	9,10	0,00	0,00	0,00
8	# 15,07	Nej	JB2	Ja	K12	K12	15,07	0,00	0,00	0,00	11,55	15,07	0,00	0,00	0,00
7	# 5,75	Nej	JB2	Ja	K12	K12	5,75	0,00	0,00	0,00	0,00	5,75	0,00	0,00	0,00
9	# 12,42	Ja	JB11	Nej	K12	K12	12,42	0,00	0,00	0,00	0,00	12,42	0,00	0,00	0,00
10	# 3,19	Nej	JB2	Ja	K12	K12	3,19	0,00	0,00	0,00	0,00	3,19	0,00	0,00	0,00
11	# 4,15	Nej	JB2	Nej	K12	K12	4,15	0,00	0,00	0,00	0,00	4,15	0,00	0,00	0,00
12	# 6,33	Nej	JB2	Nej	K12	K12	6,33	0,00	0,00	0,00	0,00	6,33	0,00	0,00	0,00
14	# 0,46	Nej	JB2	Nej	K12	K12	0,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,00	0,00	0,00
15	# 5,03	Ja	JB8	Nej	K12	K12	5,03	0,00	0,00	0,00	0,00	5,03	0,00	0,00	0,00
16	# 4,37	Ja	JB8	Nej	K12	K12	4,37	0,00	0,00	0,00	0,00	4,37	0,00	0,00	0,00
17	# 1,69	Nej	JB2	Nej	K12	K12	1,69	0,00	0,00	0,00	1,69	1,69	0,00	0,00	0,00
18	# 2,00	Nej	JB2	Nej	K12	K12	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00
Total	107,10						107,10	0,00	0,00	0,00	54,00	107,10	0,00	0,00	0,00

Marker markeret med # er manuelt udpeget til at indgå i beregning af overfladeudvaskning svarende til et plantebrug.

De stjernemarkerede (*) arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk.

Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Aftalearealerer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
23	14,48	Ja	Ja
24	7,81	Ja	Ja
Total	22,29		

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.2 Gødningsregnskab

Nudrift

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	19447,74	2948,58	70,00	205,74	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	2552,82	350,34	45,00	24,16	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	2552,82	350,34	24,16	0
Kvæggylle	19447,74	2948,58	205,74	0

Total	22000,56	3298,92	229,90	0
--------------	-----------------	----------------	---------------	----------

Beregning af harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

Ansøgt drift**Produceret husdyrgødning**

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	22447,80	3337,09	70,00	232,93	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	3486,81	486,37	45,00	32,31	1,03
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Kvæggylle	2319,00	344,00	70,00	24,00	0,00

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	3486,81	486,37	32,31	1,03
Kvæggylle	20128,80	2993,09	208,93	0
Total	23615,61	3479,46	241,24	1,03

Beregning af harmonital

Harmonital: 2,3 DE/ha

Udbringningsteknologi**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.3 Nitrat (overfladevand)

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel})

for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	2,30	52,6
DE_{reel}	2,26	52,4

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	62,5
Merudvaskning fra husdyrbrug	-10,1

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		62,5
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	2,30	52,6
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		52,6

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.4 Nitrat (grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
1	13,9	49	1	57	45
2	8,3	49	1	57	45
3	6,1	49	1	57	45
4	7,3	49	1	57	45
5	2,0	49	1	57	45
6	9,1	49	1	57	45
8	15,1	49	1	57	45
17	1,7	49	1	57	45

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.5 Fosfor

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	107,10 ha	2,0 kg P/ha/år	4,2 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	2,0 kg P/ha/år	4,2 kg P/ha/år
Lavbundsjord og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	2,0 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	2,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-58,2** kg P.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **4,2** kg P/ha/år.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **32,5** kg P/ha/år.

P-fracførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **28,8** kg P/ha/år.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **3,7** kg P/ha/år.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.6 Ammoniak fra udbringning

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

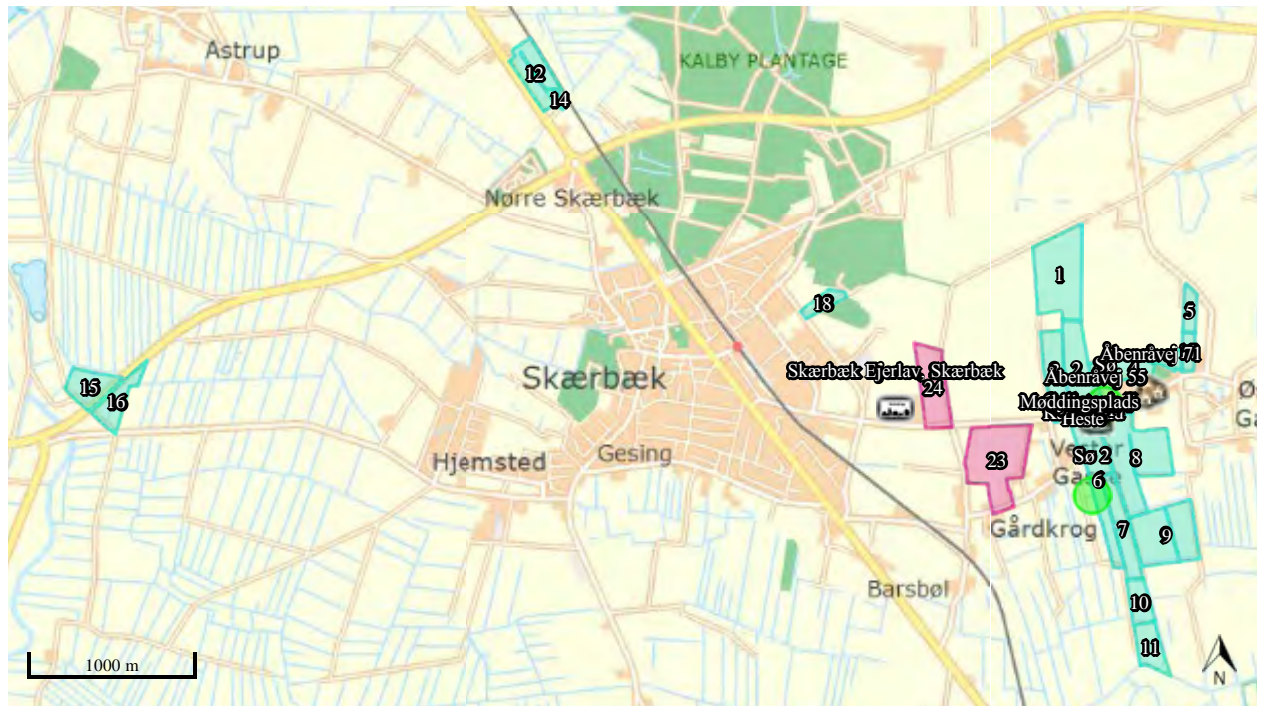
3.7 Gener fra udbringning

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

Samlet visning (automatisk)

Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)

